कविकुलगुरू - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

This PDF you are browsing now is a digitized copy of rare books and manuscripts from the Jnanayogi Dr. Shrikant Jichkar Knowledge Resource Center Library located in Kavikulaguru Kalidas Sanskrit University Ramtek, Maharashtra.

KKSU University (1997- Present) in Ramtek, Maharashtra is an institution dedicated to the advanced learning of Sanskrit.
The University Collection is offered freely to the Community of Scholars with the intent to promote Sanskrit Learning.

Website
https://kksu.co.in/

Digitization was executed by NMM

https://www.namami.gov.in/

Sincerely,

Prof. Shrinivasa Varkhedi
Hon'ble Vice-Chancellor

Dr. Deepak Kapade
Librarian

Digital Uploaded by eGangotri Digital Preservation Trust, New Delhi
https://egangotri.wordpress.com/

॥ प्रश्नभैरवस्येदं पुस्तकं ॥

Acc. No. - ~~1581~~ M-1743
Title - प्रश्नभैरव.
Author - गंगाधर.
Date. - शके 1726
Subject - ज्योतिष्य.
Folio - 38
Xerox - 77

KKSU LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1743
Dist. Nagpur

Checked 2012

प्र॰ भै॰
१

॥श्रीवरदमूर्तये नमः॥ नीरोद्भवप्रियपितृवर्द्धितमातृभालं सर्वस्वभक्तजनविघ्नसमू
हकालं॥ विश्वेश्वराधरपतेर्दुहितुः सुबालं वंदे विनायकमहं विहितेंद्रजालं॥१॥ नत्वाग्रेः स
दा वादयंती सतानैः स्वरैः षड्जाद्यैः सुतां तां सुतंत्री॥ प्रवृद्धं मतेर्मे सरादेववंद्या सरोज्ञा स
नाबुद्धिदेवी करोतु॥२॥ समस्तान्नृविप्रान्नृसंविलोक्याल्पबुद्धीन्रसाद्यत्सुतं प्रश्नप्रबंधेन
वेद्याः॥ अतो भैरवस्यात्मजो वच्मि सम्यक्सतां संमुदे प्रस्फुटं प्रश्नबंधं॥३॥ अस्यकु
स्तारितुं बालिप्रश्ननीरनिधिर्यतः॥ गंगाधरो गुरुं नत्वा करोति प्रश्नभैरवं॥४॥ अथ राशि
नाथाः॥ पंचाननो भास्करस्तस्य विंद्याच्चंद्रस्य कर्कस्त्वजवृश्चिकोऽहे॥ गृहे महीजस्य यु
गांगनेहे गृहे विद्ध्यापक्षयोर्गुरोश्च॥५॥ गोतौलिसंज्ञे हितयोर्भृगोः स्यात् छौरे भृगोः
कुंभससंज्ञयुग्मं॥ अंगीकृतं सौम्यगृहं सुहृत्वात् कन्यामृयंतच्च विधुंतुदेन॥६॥ तस्स
तमं वैशि रविना गृहीतं गृहं तु नस्मिन्न गृहाभिधेयं॥६॥ आद्यं द्वितीयं दशमं रसाख्यं

१

प्र॰भे॰

तुरीयमंत्यंस्वरमंचतुंग ॥७॥ स्यात्सिंहिकायास्तनयस्यतुंगं नृयुग्मसंज्ञं
बुधदैवतंच ॥ पुच्छस्यराहोर्गदितंतुलुगंतत्कार्मुकाख्यंगुरुदैवतंच ॥८॥ दिग्भिः
१० र्गुरेगे ३ र्वेदहतैर्महीधरै २८ र्घस्रैश्चबाणै ५ र्गुणताडितांकैः २७ ॥ नखै २० स्तु
भागैपरमोच्चसंज्ञाः सूर्यादयः सप्तमभेचनीचाः ॥९॥ मेषसिंहनवमाअजादिकागो
स्त्रियामृगमुखामृगादिकाः ॥ युग्मकुंभवणिजास्तुलादिकाः कर्कवृश्चिकझषेंदुभादि
काः ॥१०॥ द्व्यंशाराशिहतास्त्रिनिघ्नाः युग्महताः पंचहतारसघ्नाः ॥ अष्टाहताश्चा
ष्टहतानवघ्नाः मानंभवांशोद्भवमेतदेव ॥११॥ वर्गोत्तमानागरगन्नोध्येयानवांशाभे
दादिहतारसास्तु ॥ चरस्थिरद्व्यंगसमाह्वयास्तुसापूर्वमध्यांतिमगास्तुचैवं ॥१२
सिंहोद्वितीयंप्रथमश्चकन्याचापस्तुलाकुंभधरोचसिंहः ॥ मूलत्रिकोणंरवि

वि ३

गोनिमलं सराहु केतूरथ भागभागाः ॥१३॥ सिंहे त्रिकोणं रवि विंशो च नांशास्त
तोर्कगेहं दश भागतुल्यं ॥ आदौ त्रिभागा वृषभे च तुंगं ततः परांशा ॥ हिमगोस्त्रि
कोणं ॥१४॥ स्तुर्यांशका मेषगतास्त्रिकोणं कुजस्य चान्यत्स्वगृहं निरुक्तं ॥ ज्ञेयो
च्चमक्षेंदुलवास्त्रिकोणं ततः परांशाः परतः स्वगेहं ॥१५॥ जीवस्य भागाः क
कुभस्त्रिकोणं गृहं परांत्वगाद्वितिका मुर्के स्यात् ॥ भृगोस्त्रिकोणं त्वारपंच भागाः
घटे परांशा स्वगृहं स्वचनुक्तं ॥१६॥ कुंभस्त्रिकोणं स्वयमोंशतुल्यं ततः परं गेह
मिदं शानेश्च ॥ द्विजोखुरेज्यामरराजपूज्यो मनभौमिषिक्तौ रविभूमिपुत्रो ॥१७
वेत्रयः सुधांशुगृहं मरासिमपुत्रः श्वद्रांस्यजो राहुशानेश्चरोस्तः ॥ द्विपादपज्ञो
गुरुभागिवोस्त श्वेतुष्पदो भास्कर भूमिपुत्रो ॥१८॥ स्तः पक्षिणोसूर्यसुतेंदु

प्र·भे·

पुंत्रो सवितुस्तपो चंद्रविधुंतुदोच॥१९॥ नपुंसकोमंद हिमांशुपुत्रौ स्त्रीरवेचैरो।
भार्गवशीतभानू॥ शेषाग्रहास्युः पुरुषाभिधानाः चरस्थिरद्व्यंगमिहोजरा
शी:॥२०॥ जामित्रभे दृष्टिफलं समग्रं स्वपादहीनं चतुरस्त्रयोश्च॥ त्रिकोणयोर्द्दि
ष्टिफलार्द्धमाहुर्दुश्चिक्यसंज्ञे दशमेचपादं॥२१॥ विधुंतुदक्ष्मासुतपद्मबंधु
क्षीरेंदुभास्वत्तनयश्चपापाः॥ सदाशुभास्त्रीषरवगा निरुक्ताः पापैर्युतः सोमसु
तस्यपापः॥२२॥ मासेतुशुक्लेप्रतिपत्प्रवृत्ते: सदाशशी मध्यबलोदशाहं॥ श्रे
ष्टो द्वितीयेल्पबलस्तृतीये सौम्यैस्तु दृष्टो बलवान्सदैव॥२३॥ रक्तौ भवेतां खग
राजभौमौ स्वेतौसदाशीतगुभार्गवौस्त:॥ हरिर्बुधः पिंगरुचि:सुरेज्य: कृष्ण
प्रभ: सूर्यसुतस्तमश्च॥२४॥ हिमांशुशुक्रौ किलतोयपालौ द्वौवाक्पतीग्राम

२

चरोचरोषाः ॥ वनेचराः पूर्वमुखोसितार्कौ ममः कुजो चंद्रशनीज्यजीवौ ॥ २५ ॥ तिर्य
ङ्मुखो भार्गवचंद्रपुत्रौ समक्षलग्ने चंद्रसुरेज्यपूज्यौ ॥ व्योमेक्षलग्ने भास्करभूमिदिनौ ज्ञाव
धौ हन्त्रो राहुश्च निक्रमेण ॥ २६ ॥ मध्यान्हसत्वौ रविभूमिपुत्रौ तथापरान्हेचात्रिल
क्ष्मशुक्रौ ॥ संध्यावलौ भानुजसिंहिकेयौ प्रभातके जीवबुधौ क्रमाश्च ॥ २७ ॥ स्वर्लोक
मौज्येंदुजयोर्न्हलोके ममा द्विजौ छौ तलभानुजान्यौः शेषेषु खेटेषु च नागलोके
धर्मे म्रलोजन्मनिवाकुलास्तु ॥ २८ ॥ ससूर्यपुत्रौ सुहृदौ सदैवं भानौंड चंद्रावनि
जाश्चमक्षं ॥ देवेज्यशुक्रौ कथितौ च पूज्यौ स्वर्भानुखेटस्य तथैव केतो ॥ २९ ॥ मे
षेवृषे कर्कटके विलग्ने तत्रास्थितश्चे द्यो दसिंहिकेयः ॥ सदावलो स्वेरितपाडने
त्यप्रभुः प्रसन्नस्यकृतापराधं ॥ ३० ॥ राहुः सदादुष्टतमोतमोखिलेक्षेतथा

२

6

प्र·भै·

तुदारत्ते किल मिथुगेहे॥ न्त्र्युग्मकन्या भगतो विधत्ते प्रश्ने तथा जन्मनि त्वाभ
नानि॥ २१॥ सूर्यावनीजौ चतुरस्रमूर्तिः स्थूलो विधुः खंडतमोसितश्च॥ तौव
तुलौ सौम्यसुरेन्द्रपूज्यौ दीर्घौ सितो भास्कर सिंहिकेयौ॥ २२॥ देशार्चितोन्ल्लः
कटुकौ कुजार्कौ मिष्टं सुरेज्यरक्तवरोसवर्यः॥ क्षारं त्वानी स्तेयजसिंहिकेयौ
तिक्तौ सदैषामरानिगतैष्ये॥ २३॥ अर्कोमहीशो महिषीत्वाचांगजोस्यान्मंडले
न्नोरनिजो कुमारः॥ ज्ञोनायको भार्गवऋद्धपूज्ये मंत्री तथासेवकएनिराहोः
२४॥ क्षानायकोर्कोहिमगुस्तपस्वी क्षोणीसुतः स्वर्णकरोथविप्रः॥ बुधोवणि
ग्वागाधिपः श्च्यैवेन्दुयः सितोनिषादो वृषलोथ्य चोषाः॥ २५॥ तुलार्वोस्याद्भुज
तं सितं दारलाघमीज्ये कनकं च सौम्ये॥ भवत्त्वपुक्षात नयोर्कपुत्रेलगेहंतमस्या

7

स्थिगणः प्रदिष्टः ॥ ३६ ॥ क्रूराक्रांतः क्रूरयुक् क्रूरदृष्टः स्वस्तंयातश्चाभिभू
तः सत्राञ्जुः ॥ एवं खेटस्तैर्विनष्टा विधानैः प्रोक्तौ धीरैः गर्भचिंतादिकेषु ॥ ३७ ॥
सूर्यः सितः क्ष्मातनयस्तमश्चस्पा भाकरी चंद्रबुधौ मतीशाः ॥ दिशामधीशाः क्रम
तो भवंति नष्टाद्दिग्ग्यानविधौ सदैवः ॥ ३८ ॥ चापाजसिंहा वृषनक्रकन्या
न्टयुक्तुलोपांत्यकराश्चायश्च ॥ मीनालिकर्कोः क्रमतो दिशानां ऐंद्र्यादिका
नाम चता विभागे ॥ ३९ ॥ स्वराशिसंस्थाः सकलादिगीशास्तंत्रत्र राशौ ख्लव
वसंक्ष्माकुः ॥ नष्टोदिते दिङ्मुखचौरपूर्वं भूपः प्लवक्षैर्जयति स्वशत्रून् ॥ ४० ॥ क्रू
राक्रूरौ पुंस्त्रियौ मेषयुग्मौ खापोव्यादौ वृद्धिभान्नेतराश्च ॥ रोमेषुगोद्वीभरे
द्राश्चैकेन त्रौ वाऽष्टेनोदयंत्स्य युग्मं ॥ ४१ ॥ चलुष्पदागोक्षमृगेंद्रचापान

प्रमै.

नक्रादिखंडं चमृगांत्यखंडं ॥ कर्काब्धिकुंभांत्युभवाजलाख्याः स्युःशशायःशेष
सिताद्विपादाः ॥ ४१ ॥ चापद्वयं मेषचतुष्टयं च निशाबलं घस्रबलं ततोन्यत् ॥ गृहंग्र
हेशस्य समेषु होराश्चंद्रार्कनाथा विषमेन्यथास्युः ॥ ४२ ॥ द्रेष्काणपाः स्वस्थितपंच
मांकराशीश्वरारात्रिगुणंशाकेषु ॥ स्युर्द्वादशांशा निजराशिपूर्वं समेषु पंचाद्रिग
जेषुभूतां ॥ ४३ ॥ शुक्रज्ञजीवार्किकुजानभोगास्त्रिंशांशनाथा विषमे विलोमाः
षड्वर्गकोयं कथितो महद्भिः प्रश्नेजनो सूक्ष्मफलाप्तिहेतोः ॥ ४४ ॥ लग्नं चतुर्थं चत
तश्चतुर्थं ततश्चतुर्थं गदितं च केंद्रं ॥ ततो द्वितीयं पणफाभिधानं मापोक्लिमं तल्ल
थितं तृतीयं ॥ ४५ ॥ मेषचारभुविगोकुलादिकेन्दृत्यगीतसमरावणौजलि ॥ काननै
षु किलकामिनी गृहे स्वीयसद्मनि रणेरणक्षितौ ॥ ४६ ॥ तोयसन्निधिभवेथत्रि

ल्पिनो गेहं गांउकसमीपयातरितो यमध्यमुवितोयसन्निधो नष्टधातुमुखभूषमें
षत: ॥ ४७ ॥ प्रज्ञायतेद्रव्यमिदं नवांशाद्द्रेष्काणकैस्तस्करभात्तमेलत् ॥ दिग्देशकाला
किलरा ॥ त्रिकेभ्योजातिर्वयोलग्नपते: सकाशागत् ॥ ४८ ॥ रक्तोवदंतश्चहरित्सना
भ: स्वेता कृष्ण: पांडुविचित्रवर्ण: ॥ सित: पिशंग: कपिलश्च कर्बूर्बभ्रुर्मलोदया
रुचयश्च मेषात् ॥ ४९ ॥ मेषद्वयं कुंभयुगं च ह्रस्वं दीर्घतुचापद्वययुग्मयुग्मं सिंहादि
तोवेदमितानिमानीदीर्घाणि चोक्तानिसेदेवधारा: ॥ ५० ॥ सर्वत्र चंद्र: कथितो
त्रबीजं लग्नं भवेन्नकुसुमं प्रभंच ॥ फले न तुल्य: कथितो नवांशो भाव: सदा
स्वादु सम: प्रदिष्ट: ॥ ५१ ॥ अथमित्राणि ॥ मित्राणि सूर्यस्य कुजेंदुजीवा: शत्रूभ
वेलो भृगुजार्कजौच ॥ समोबुधश्च ॥ चंद्रस्य मित्रे रविसोमपुत्रौ नारि: समामें

प्र॰त॰ ६ कुजेऽन्यशुक्राः ॥ कुजस्य मित्राणि रवींदुजीवाः समौ सितार्कौ विधुजो रिपुश्च ॥ मि
त्रेऽर्कशुक्रौ कुजजीवमंदाः समाः सशत्रुर्जलजो बुधश्च ॥ ५३ ॥ सूर्येंदुभौमाः सुहृदः समा
र्किः शत्रुर्गुरोस्तु कविचंद्रपुत्रौ ॥ मित्रेऽर्किसौम्यौ च समौ कुजेंदु शुक्रस्य शत्रू रविशी
तरश्मि ॥ ५४ ॥ मित्रेच्छनेस्तु कविचंद्रपुत्रौ गुरुः समोऽर्कारहिमांशु शत्रवः ॥ राहोस्तु मित्रा
णि कविज्ञमंदाः सूर्येंदुभौमा रिपवः समोऽन्यः ॥ ५५ ॥ केतोः समौ जीवबुधौ विपक्षौ शुक्रा
र्कजातौ सुहृदोऽन्यखेटः उक्तानि मित्राणि समास्तथैव तथैव वेद्यानितरासपत्ना ॥ ५६
तमीकरार्हस्करभौमजीवाः मिथः समुक्ताः सुहृदः सदैव ॥ तथाप्यशुक्रार्कजसैंहिके
परेथ मित्राणि च ताजिकोक्तिः ॥ ५७ ॥ रामाः ३ कराः २ नौरभवोमराद्याः चंद्रः करास्त्रीणि
युगानि पंच ॥ रसाः शरा वेदमिताः सयुक्ताचैत्रादिमासेषु च मासा ॥ ५८ ॥ छायानुमध्यः

प्रभयाविहीनासमाहृताषट्शरसंयुतास्ते॥ तथाहरषट्शरानिघ्नमानंदलंगतेष्या
घटिकादिनस्य ॥५९॥ शंकुप्रभामध्यभयाविहीनासमाहृतासागरनागयुक्ता॥
तथाहरेदभ्रदिशा १०० विनिघ्नमानाद्यमनोघटिकागतेष्याः॥६०॥ मार्तंडभौहे
गणनीयमृक्षं भूघ्निस्थितं नागवियो
ज्जितं च ॥ खनेत्र २० निघ्नगगनागनास
निशागतो दंडगणः स्फुटः स्यात् ॥६१॥
खाग्निपुरूपलभादेनोनितारात्रि
मानघटिको गुणनलेः ॥ भाजितादव
समानना ऽध्निर्ज्ञायते निखिलहेरा
कप्रभा ॥६२॥ शंकुप्रभा शंकुयुता विही

॥ अथ ग्रहाणां नैसर्गमैत्रीचक्रमिदम्

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.

प्र.नै.

नाहरो भवेन्मध्य[illegible]यादिन ॥ षट्भस्य होरलहतस्य तस्य नाड्योगेनेष्या दिव
सस्य सूक्ष्मा ॥ ६३ लग्नस्य भागान् प्रविधाय सम्यक् गुणैर्मुहूर्तैर्निहतान्वित्रेग
ध्यात ॥ दिने र्क भागेषु निशासु चंद्रभागेषु नित्यं ततो वशेषं ॥ ६४ तेषां तु राशिं प्र
विधाय यावान्तावान्निमितान्तद्भवनस्य चिंता ॥ प्रष्टुर्निगद्याशुभशुभाशुभावाना
गोपनीया गणेनार्थ भक्त्या ॥ ६५ सूर्याछराः ५ चंद्रकैराः २१ सुरेज्यः १४ खगा ९ ग
ज्ञा ८ वन्हय ३ इत्रानुस्वाः ११ गुणाः समुक्ताः उदयस्य लिप्ताः छायालतास्ता
पृथगद्विभक्ताः ॥ ६६ शेषे तु लग्ने भिन्नगतं गुणघ्नं समान वशेषे उदयः खगस्य
सौम्यस्य चेत्कार्यसुसिद्धिलाभ प्रष्टुर्भवेन्नेतरखेचरैश्च ॥ ६७ ॥ तष्टं गुणैक्य
न गुणाहतं यच्छेषं गुणैर्हीनितमत्र शेषं ॥ यद्वर्गशिष्टं खलु तत्खगस्य काले

13

॥ ९ ॥

भवेन्मासि निवर्तनादेः ॥ ६८ ॥ सूर्यारवर्गे दिवसाः प्रदिष्टाः पक्षाः सितेंदो ऋतव
स्य सौम्ये ॥ मासा गुरौ सूर्यसुते समास्युर्गमागमे प्राप्तिविधौ निषेके ॥ ६९ ॥ सेवा
विधौः चौरहृते जये च पराजये लेखविधिः समुक्ताः ॥ एवं भवेत्कालविनीयश्च
महत्सलोके खलु मानमेतत् ॥ ७० ॥ तिथ्य १५ र्क्ष १२ नाग ८ द्रि ७ नंदा ९ द्रि ७
खेटै ९ स्तदंतरांशैश्च लगस्थे पश्चात् ॥ मंदहा नैर्दृष्य समराशी यालोतव स्थना
लं पुरइसराः फ्रु: ॥ ७१ ॥ तथान्यराशौ हद्दीशता जिलायां कंबूल इंदुहय मूथशी
ली ॥ सिद्धं तथाद्यगतमीसराः फे कंबूलके शीघ्रतरेपि शीघ्रे ॥ ७२ ॥ आरोग्यप
जा गुणमानवक्रमायुर्वयोज्ञातिजसैपसौख्यं ॥ क्षेत्राद्भूतो लक्षणवागरक्षा
इत्यादि चिंसं प्रथमाख्यभावे ॥ ७३ ॥ मातृस्य मुक्तो फरत्न धातुवस्त्रोबरस्व

॥ ९ ॥

प्र॰भे॰

ह्यादि सर्वं॥ ताम्रादि धान्यं क्रयादिसाधारणं तत्कथितं द्वितीये॥७४॥सुरानु
ज क्षेत्र सुबुद्धिलाभ भृत्यादिदास्यं भटकर्म कर्तुः॥मात्रादि चिंता विपर्ययसमंत्र
पापमेतत्कथितं तृतीये॥७५॥गृहं निधानं विवरप्रवेशो महौषध क्षेत्र खलेह
पिश्च॥ नितंबप्रतेस्त्रीपरपुंप्रयोगो गमागमोयान सुखादिकं च॥७६॥स्यान
च्युतेर्लाभगृहप्रवेशो बुद्धिंजनित्रीजनकस्य तद्वत्॥देवागदिकार्यान्यपि लाभे
येरथः समस्तमेतत्तु चतुर्थभावे॥७७॥नानाप्रयोगो विनयप्रबंधा विनेयवि
धानयबुद्धिमंत्राः॥संधानगर्भाग भवादिकिंचित्प्रज्ञासुलाख्यं सुतसंज्ञभा
वे॥७८॥अस्वस्थतास्फोटगवाक्षदासकौ यौयकर्मापरम्लेच्छशंका॥युद्धा
दिजन्मातुलमातृपाद्यं रोगोर्विचिंतारिपुसंज्ञभावे॥७९॥वस्त्रप्रक्रेयस्यानव

।।८।।

णिकुसुवादाः कामोजयोदत्राकत्रचौर्यं ।। निवृत्तिभव्येगमागमाद्यंफलत्रभा
वेतु विचार्यमेतत् ।। ८० ।। आयुर्विरोधो निधनंचरासुदुःखंचवस्त्रौषधिनिरू
पणेच ।। वेषम्यदुर्गादिफलत्रत्रात्तु नद्यादिसंतारणनष्टरोगाः ।। ८१ ।। छिद्रंर
णंवत्टरिपुश्चहृष्टं विचारनीयं । न धनेसमस्तं ।। ध्याचापदीक्ष्यासुरगेहयात्रा
चक्रस्यचण्णामठकर्महर्म्यं ।। ८२ ।। गुरोस्तुकार्याद्यभिषेचनंचजलाश्रयस्याल
यदेवरादेः ।। भ्रातुर्भगिन्यास्वसुरस्यचिंता पुण्यंचपुण्येकथितंमहद्भिः ।। ८३ ।।
आरामवाटीतालजलप्रपातोस्थानंपितुःकार्यखुरवाहमानं पुण्यंचनपत्यंचतथो
तथाविकारोमुद्राश्रुतिस्तहवामेविचिंत्यं ।। ८४ ।। कार्यस्यसिद्धिः क्रयबुद्धिलब्धिः
गजाश्चवास्यादिकयानवाप्यां ।। विद्यार्थलाभोप्यथनष्टलाभः कन्यासुवर्णस्य

।।८।।

प्र· कै·

चलभकार्यं ॥ ८५ ॥ तनूरुहादेश्चसुरादिकस्य लाभोप्यथैषां सुखलाभभावे ॥
त्यागाय भोगेषु विवाददान स्पृहादिसंर्मव्ययसंभ्रमं च ॥ ८६ ॥ पितृव्यसन्मातुल
सौमव्यचिंतायुद्धंक्षतिर्युद्धपराजयश्च ॥ सप्रेखवैश्वसुरादिवित्तं कुलंतथैतत्क
थितं व्ययाख्ये ॥ ८७ ॥ द्विपादचिंताक्रियभे नराणां चतुष्पदानां वृषभे च चिंता ।
स्याद्गर्भ चिंता मिथुनाख्यराशौ कर्के भवेत्साव्यवहारिकं च ॥ ८८ ॥ स्याद्राजचिं
ता मृगराजराशौ सावल्लभायाः प्रमदाख्यराशौ ॥ वाणिज्यचिंता कथिता तुलाख्ये
स्याद्वृश्चिके पातकनामचिंता ॥ ८९ ॥ धनस्य चापे मकरे कुलेश्च स्यात्कर्मचिंता
घटनाम्निराशौ ॥ स्यान्नस्य मीने सुधियादि चिंत्या यो रात्रिरंगे बलतश्च न कार्यः
९० ॥ ॥ इति संज्ञा ॥ ॥ अथ प्रश्नविभागः ॥ प्रश्नो विलग्नात्प्रथमो द्वितीयो निद्रा

कराङ्गा स्फुरत स्तृतीयः ॥ ९१ ॥ जीवाच्चतुर्थः कुटिलर्क्षगाच्च विनाचखुन्नारबु
धेषु सत्वात् ॥ ९२ ॥ साम्यं शनेः पंचमतुल्यपक्षः षष्ठेर्कजेज्याधिकसत्वयोगात् ॥
भावाद्वितीयाद्रुसभावकेषु वाप्यथ षष्ठं त्वथ वार्क १२ तुल्यः ॥ ९३ ॥ स्मरान्तोष्टमो सो
पतिताभिधानौ आद्यो निजो दृष्टपतो च पादं परो दिने कार्यदलप्रदिष्टं ॥ यद्यंनि
रुक्तं खलु तस्य तस्य ॥ ९४ ॥ चैकैकमाश्रुप्रवदेद्धि चार्यः सुनिश्चयाद्वैरववाक्यमे
नत् ॥ विपर्ययोस्मिन् विबुधैर्न कार्यः ॥ ९५ ॥ गणितं दत्वामेदमभ्रगाणामवलो
क्ये प्रसभं च ताजिकानि ॥ अथ यस्य शुभं शुभं विचिक्षो नवथालस्य भावेत्सदा
मनीषा ॥ ९६ ॥ अतिरम्यमहीतले सदक्षं ग्रहवृंदं परिपूज्य पूज्यदेवं ॥ न च रिक्तेक
रः क्वापि दृष्टे उत्तमे वं लभते स्वकार्यस्य सिद्धिं ॥ ९७ ॥ मणिहेमकेकुर्वधातुपा

प्र·भे· णिः फलपुष्पान्नकचेलपाणिः॥ यदिष्टछति र्भक्तियुक्ता एषो निजकामं न
यान्वितं लभेत॥ ९८॥ दृक्ती तयोः प्रीतिकरं सुवस्त्रं लपत्ययेद् थादो श्टणुयाच्च पुण्य
दं॥ तन्मंगलद्रव्यविलोकनं श्रुति शुभं भवेत्तत्र सदैव पृच्छतो॥ ९९॥ तुरंगमातं
गवृषादिकानां सत्सक्षिणां सच्छ्रवणं कृतस्य॥ संदर्शनं वा शुभदप्रदिष्टं तत्सम्य
कर्तुः शुभदं चतुर्णां॥ १००॥ स्पृशेच्छिरो वक्त्रविलोचनं श्रुतिः प्राप्नोति धान्यं
बरहेमपूर्वकं॥ ग्रीवातनुःस्कंधयुगं यदा नरो दुःखान्नरा तस्य विलंधिमा दृत्रो
त॥ १॥ नाभिं च कुक्षिं स्पृशतोर्थसिद्धिं गुल्फांघ्रिजानु स्पृशतो तिदुःखं॥ जंघा
कटिर्लिंगमिहस्पृशेनो घोलभेत कन्यासुलभो नु योगात॥ २॥ कचस्पृशेतो तिप्रल
तिं फलादिस्पृक् सफलं वैलक्ष्णवन्हिनोषं॥ न सिद्धिवान् कर्दमकाष्ठवस्त्रस्पृशे

१०

ट पिंडं लपातेन तथाधिं ॥ ३ ॥ भंगारकामान्नक भांडयोश्च सिद्धिप्रदः शून्यगतेऽत्र म
न्नगेने ॥ काष्ठतिशुष्के धमदेवाके वा चेत्खन्नकर्मा नहि तस्य सिद्धिः ॥ ४ ॥ देवालयेषु
एयनदीतटाके दिव्यस्थले वन्हितरः शुभं स्यात् ॥ दिक्षु स्थितश्चे सुखसिद्धिलाभो
विदिक्षु नस्याछुभमत्र लाभं ॥ ५ ॥ अथ धातौ ॥ मेषे मृगेंद्रे प्यथ वृश्चिके वा मो
मोहदु तुलां च युत लोकिते च ॥ धातुस्तदस्यादथ मूलमत्र युग्मांगनाकुंभधरेण
वक्राः ॥ ६ ॥ शास्सूर्यजाभ्यां युतलोकितास्तेत तोर्कजीवौ वृषमस्त्य कर्कौ ॥ चापांग
मुक्रायुतलोकितारत्ते देवेंद्रदैत्येंद्रपुरोहिताभ्यां ॥ ७ ॥ स्युश्चौजराशौकिल धातु
मूलजीवास्तु युग्मे कथिता विलोमं ॥ योंशो भवेल्लग्नगतश्च तस्मान्नष्टमुष्टि
स्थितमूकएप्छां ॥ ८ ॥ लग्नस्वभागेयदिहक्रमयाते स्वांशोपगः पश्यति धातु

१०

प्र॰मै॰

मीनाः॥ अस्मिन्नपरांत्योपगतश्च जीवमन्यांत्रामन्यांत्रागतश्च मूलं॥ ९॥
धातुं कुजार्कौ बलिनौ च केंद्रे बुधार्कजौ मूलकरौ तथैव॥ प्रश्ने सदा जीवकरौ गुरुः प्र
दिष्टादंनोलिश्चन्नं त्रिधात्रांकशुक्रः॥ १०॥ म्लंतहेमादिकमत्र धातुंच्च पूर्व
संर्पादितमजीवमात्रं॥ वृक्षादिकक्षांतिकमूलमात्रं एवं विभागः खलु धातुपूर्वः
॥ ११॥ दृष्टायदोर्ध्वं खलु वीक्षिते वा तदा वदेज्जीवसमाख्यचिंतां॥ समं यदा पत्रय
ति धातुचिंतामधो यदा पश्यति मूलजातां॥ १२॥ ऊर्ध्वांगमस्मिन्नयदि समस्थस
न्नाजीवस्य धातो निजमध्यभागं॥ मूलस्य चाधोंगमथेंगंगभागनाथोवृत्तं त्वाग
गतोलदीयं॥ १३॥ अथ सामान्यप्रश्नः॥ स्थिरे विलग्ने चरभेर्कचंद्रौ लाभोस्तिस्तु
नोर्यदिवा विलोसः॥ द्वंगे गचंद्रो स्थिरभेस्वराशु रूपद्रवस्तस्य सुतेश्च मत्यंः
× स्थानस्य भंगः स्वजनैश्च वैरं द्वंगे स्थिरे लग्नमहिमांशुस्त्र्यांलाभोसुवोवा स्वजनेचरर्क्षेः १४ चरे रवि द्वंग लग्न चंद्रो ×२

११

१५ लग्नेचरेसूर्यविधूचरेचेत्कार्यस्यनाशोकलहोमहीयान् चरेर्कचंद्रौहि
भगेविलग्नेलाभामनःसौख्यकरःसुखंच १६ चरेर्कलग्नेस्थिरभस्थचंद्रः
कार्यस्यसिद्धिःजयकारणंच चरेंगचंद्रोस्थिरभेखरांशुर्लाभोधनंधान्य
विवर्द्धनंच १७ ।स्थिरेविलग्नेविधुरद्विजातौस्याद्धनंक्लेशायुतंमलच्च ।स्थि
रेहिमांशुर्द्विभगेगरसूर्यौनष्टस्यलाभःखलुबंधमोक्षः १८ लग्नेंदुसूर्यास्थि
ररासिसंस्थौधर्मस्यकार्यंद्रविणस्यकार्यं ।स्थिरेर्कलग्नेद्विभगेहिमांशुर्हानि
र्भवेद्वायत्रासोधनस्य १९ लग्नेंदुसूर्याश्चररासिसंस्थाःक्षेमंचसौख्यंचय
शःप्रवृद्धिः द्विजातिसंस्थाविधुलग्नसूर्याःसुखस्यदुःखस्यसमानतास्या
त् २० चरेविलग्नेदुनवस्थलाभःऋणस्यहार्थस्यविनाशनंस्यात् गर

प्र॰भे॰

घयः स्याद्गमबंधमोक्ष्याश्च्यर्कसमायात्यथ विग्रहः स्यात्॥१२१॥ एतत्समस्तं
स्थिरभे विलोमं द्व्यंगे भवेत्संकलितं विधिज्ञैः॥ सामान्यतः प्रश्नफलं निरुक्तं
विशेषमग्रे परिभावयामः॥१२२॥ अथ लग्नप्रश्ने॥ लग्नेन नूनं चिंतयेद्देहभावं हो
रायां वै संपदास्वं सुखं च॥ द्रेष्काणे स्याद्भ्रातृजं भ्रातृभावं सप्तांशे वै संततिः पुत्र
पौत्री॥२ नूनं नवांशे हि कलत्रभावं स्याद्द्वादशांशे पितृमातृसौख्यं॥ त्रिंशांश
के रिष्टफलं विचार्यं तन्नक्षे लग्नगृहे थवेदोः॥१२४॥ तन्वादिभावाः परिसौम्यखे
टायुक्तेक्षितास्तस्य च तस्य वृद्धिः॥ हानिर्भवेत्पापखगैर्यदा ते वक्तव्यमेवं किल
दृष्टतोलैः॥२५॥ सौम्यस्य लग्ने यदि सौम्यवर्गे वीर्योदये वा सकलं शुभं स्यात्॥ अ
तोन्यथा चाशुभमेव वंद्यं मिश्रेण लक्ष्येण भवत्समाप्ये॥२६॥ लग्नाधिपः सौम्य

१२

खेटेन्द्रैःपापैर्विलग्नकंवायदिदृष्टयुक्तं तदासुखंसंप्रतिवैपतित्वेनस्याच्छुभंप्रष्टु
जनस्यवाच्यं २७ क्रूरयुताढ्याद्द्यूनधामसंस्थासर्वैथवालग्नगताबलाढ्याः
विलग्नजामित्रविनाशगावासर्वार्थकार्यास्यद्नाशकास्तुः २८ पापाविलग्ने
चत्वारोरपिंडासुखोपगाःसौख्यविनाशनंच अस्तोपयातागमनेविरोधंकु
र्वंतिनाशंकिलकर्मखेटः २९ यदाविनष्टेचविलग्ननाथेविनष्टकायावय
वःपुमान्स्यात् विनष्टजातिस्तुविनष्टवर्गोविपर्ययेस्याच्छुभकार्यहेतोः १३०
लग्नाधिपेलग्ननभोगवर्गेयोगंविनाशंबहुलंनचान्यत् यदक्रूरतलग्नतनु
नायकेतोदृक्दृक्मितेचनसुखंचमृत्युः १३१ यस्मिन्भावेभावनाथेनयुक्ते
लग्नस्वामीतस्यतस्येचदंडं कुर्यान्नित्यंमृत्युनाथेनयुक्तोयस्मिन्यस्मि

१२

प्र·भे·

न्नतस्यहानिः स्वदैव ॥१३२॥ अथ धनलाभप्रश्नः ॥ शुभग्रहाः केंद्रनवाग्निया
ताःपापास्त्रिकेंद्राष्टमहीनसंस्थाः ॥ वदेन्नराणां सकलार्थसिद्धिं विपर्ययात्तस्य
विपर्य्ययः स्यात् ॥१३३॥ वित्तेयदालग्नपतिश्चलग्ने वित्ताधिपश्चेमसाबुलश्च ॥
प्रभुर्हिलाभः शशिलाभलग्ना लग्नाधिपा निरीक्षंति परस्परं वा ॥१३४॥ अन्येरवि
र्धूनगतो हिमांशुर्लग्ने च अन्ये सुरराजपूज्यः ॥ धनायगाः सौम्यखगाश्च पापा
स्त्रिधर्मगाः कंटकगाः शुभावा ॥१३५॥ एतादृशो योगवरे विनिर्दिष्टोल्प्रभुर्हिला
भोमहतः सकाशात् ॥ केंद्रापकोणेषुगताश्च पापा हानिर्भवेत्खचरकालकीतरा
र्थ्यं स्याल्लग्नभवनेशशाविरांशुरस्तुः शीलांशुनादुष्टखगान हीनः ॥ नरादिनोहृत
वयस्यलाभो किंचिन्निवेद्यं सुतरांच नर्थः ॥१३६॥ धनेयदेंदुर्यदिपातिसौम्यो

25

धनांगनाथेर्व्हुधाधनंस्यात्॥ ॥लग्नेगुरौतोयमदेचरेर्कैचंद्रेणयुक्तेलभतेतुस
घः॥१३८॥ लाभोन्त्यपंचप्रमदोपयाताः सौम्याः सदापापखगाः नपापाः॥ न्तरात्रि
गोलग्नगताश्चसौम्यायुक्तेक्षितालाभकराः प्रदिष्टाः॥१३९॥ मानार्थदालग्नसुतांहि
याताः स्थानप्रदाश्चंबरसप्तमस्थाः॥ भवंतिसौम्या अथपापखेटाः व्ययार्थगाश्चे
द्युगपद्धुमायाः॥१४०॥ दुश्चिक्यलग्नाष्टमधर्मपुत्रयातेषुपापांबरपापखेषु कार्यस्य
नाशोप्रभवेद्व्ययंचशुभंभवेत्सौम्यानभश्चरेषु॥१४१॥ नस्यादिहान्योयदिलाभपो
गस्तदास्त्रिकोणंशुभयुक्तदृष्टं॥ अचिंततोलाभरहाशुवेधेस्तदीवात्रालीयदिवे
दुरात्रः॥१४२॥ येद्वक्रयानोतुलनुत्रयेंगेशुभयहाद्येषुदुर्बलश्चि॥ चंद्रांगपोषड्
सहितोक्रूरणोनिशुभाद्यदृष्टंनवमंचलाभः॥१४३॥ अथराज्यप्राप्तिप्रश्नः॥ कुमु

प्र॰ से॰

क्षितीपतिस्वाधिपलग्नपा द्दशमभावगताः शुभवीक्षिताः ॥ यदि तदा निजतुंगगता
ग्रहा भवति राजपदं तु महीपतेः ॥ ४४ ॥ गगनमत्र निशाकरसंयुतं खरकरावनिसंभ
वलोकितं ॥ द्वराजलायधनाधिपसंयुतं भवति तत्र विचिंतितमात्मकं ॥ ४५ ॥ गगन
पुत्रवधूधनधर्मपा १०।५।७।२। प्रथमभावविलोकनतत्पराः ॥ सविधएथ्वीपति
लब्धकं परमहीपतिराज्यनरस्य च ॥ ४६ ॥ लग्नाधिपः स्वर्क्षगतो विलग्ने स्वोच्चस्य
नाथेन निजोच्चगेन ॥ विलोकितः प्रचुरभूमिलाभो राज्यस्य कार्ये गणकार्यवर्यैः
॥ ४७ ॥ गुरौ तुंगे मीनविलग्नगे वा लाभे कुजे वा किल राज्यलब्धिः ॥ चंद्रः सशुक्रा
वृषलग्नगश्च केंद्रे गुरुश्चेद्बुधे वलब्धिः ॥ ४८ ॥ पापार्दितो लग्नपतिर्विधुर्वा दे
वेशामात्यः किल कुत्रचित्स्यात् ॥ दैवात्समीपस्थितभूमिनाथस्तदा हरत्याशु

॥ १४ ॥

निजं स्वराज्यं ॥ ४९ ॥ अथ पदलाभप्रश्नः ॥ स्वोच्चे त्रिकोणे स्वगृहेऽथवांगे स्वोच्चे त्रिकोणे स्वरवीक्षिते ॥ त्रिपं च सप्तस्थितसौम्यदृष्टो युक्तो यदा सो पदलाभकर्त्ता ॥ ५० ॥ घनाधिनाथोऽथ निशीथनाथो जलाधिनाथो गगनाधिनाथः ॥ वित्ताधिनाथो व्ययभावनाथो परस्परं दृष्टियुतो यदास्तिः ॥ ५१ ॥ लग्नाधिपः स्वोच्चगृहाधिपेन दृष्टोऽथवा लग्नगतश्च सौम्यः ॥ स्वोच्चस्थितैः स्वोच्चनपालदृष्टैरचिंतितास्यास्य फलंधिरत्र ॥ ५२ ॥ घूनेष्टमे वा यदि दैत्यपूज्यो गुर्विंदुजाभ्यां सहितोऽथ दृष्टः ॥ महत्स्वराशिश्चनतः स चंद्रप्रीत्यार्पितं स्वप्रभुणापदं च ॥ ५३ ॥ स्वभूमिपुत्रः कलहेन लब्धिनतस्य लाभः शनिनायुतश्चेत् ॥ मिथ्यास्वरूपे स रविः स राहुः ग्लानिः स केतुः कलहं स हानिं ॥ ५४ ॥ अथ पदस्थिरप्रश्नः ॥ चरे विलग्ने पतिदृष्टयुक्ते शुभैर्न

॥ १४ ॥

॥ प्र॰भै॰ ॥

भोगेश्चनचत्रिषुखेटैः ॥ पदाच्युतिर्मूर्तिरगात्सकाचैन्नखेचरेद्यंगगतेर्न
वावा ॥ ५५ ॥ नवेंदवोवैतिथिवारऋक्षैर्युक्तास्त्रिभक्ताफलमत्रदोषं ॥ स्थानंस्थिरं
चंचलनागतंवागतंतथावाकुकराश्चकंच ॥ ५६ ॥ अथपदनिर्वाहप्रश्नः ॥ चतुर्षु
केंद्रेषुपदार्कपुत्रस्थानेषुकस्मिंश्चित्ततोनिवेद्यं ॥ पदंस्थिरंस्यान्ननुवित्तनाथेयुक्ते
क्षितौवा विपरीतकेन ॥ ५७ ॥ लग्नेगुरुःपंचमगोर्कसूनुःषष्ठेकुजःसप्तमगोविधु
श्चेत् ॥ बहूनिवर्षाणिकरोतिभोगः पदस्यनास्तंगतेएषुचेत्स्यात् ॥ ५८ ॥ अथा
श्रयप्रश्नः ॥ यस्यप्रभोराश्रयकर्तुकामश्चायातिनूनंयदिदृष्टकोसौ ॥ द्यूनेधने
श्चान्यगृहेचतुर्थेसौम्यायदास्युःसुसुखंचतस्मात् ॥ ५९ ॥ नैवंवचेत्पापखगोथवारि
स्युस्तदानुतस्मान्नसुखंनिवेद्यं ॥ अन्याधिपोवाननुनाथसंस्थौकेंद्रेषडष्टाधि

29

त्तिर्न सौख्यं ॥ ६० ॥ क्रूरे यदा क्रूरयुते क्षिते वा लग्नाधिनाथे रविरश्मियुक्ते ॥ अन्यो
धिपः सौख्यकरस्तदानीं कालोत्र चंद्रात्खलु लग्ननाथात् ॥ ६१ ॥ अथ परचक्र
गमनप्रश्नः ॥ विभावरीशो द्युमणिर्यदास्त चतुर्थभावे न हि शत्रुचक्रं ॥ तत्रैव चेच्चंद्र
सुतेज्यशुक्रौ क्षिप्रं प्रयायत्खलु शत्रुसंघः ॥ ६२ ॥ सुखारिभे पापखगाश्च मान्निवर्त
तेसौ रिपुर्के जितारा: ॥ जयौ लिमीनेंदु भयं बुयातं चतुष्पदैस्तस्य पलायनं स्या
त् ॥ ६३ ॥ सूर्यार्कि जीवेंदुज भार्गवानां मेकोपि केंद्रे यदा चरांगे ॥ आयाति वाच्य
द्विषतश्च चक्रं पक्षीचुकाश्चिन्न हि याति चक्रं ॥ ६४ ॥ लग्ने बली क्रूरखगे रसूलमा
गच्छतामध्वनि मस्फुरेवच ॥ पापैश्चतुर्थारिसुते निरन्निखतुर्यगैर्याति मतिश्च यातः
॥ ६५ ॥ चरे विलग्ने स्थिरभे हिमांशौ नायाति याता पि निरन्निमेति ॥ ६५ ॥ द्व्यंगे विलग्ने

प्र॰भै॰

चरभेस्थगां को न याति पापस्य विलोकनेन ॥ अतोन्यथा सर्वमिहान्यथा स्यात्सोम्येषु
योगेषु सदैव धीरैः ॥ लग्नाद्द्वितीयोर्मध्यगतं यदृक्षं तावद्दिनैर्याति न चेद्ग्रहोंतः ॥ ६६ ॥
लग्नं स्थिरं जीवशनैश्चराभ्यां दृष्टं रिपोर्नाच गमागमोस्तः ॥ पापास्त्रिपंचारिषु सं-
गमाय वियोगदास्ते शुभगा तारिपूर्णं ॥ ६७ ॥ लग्नं स्थिरं वाक्पतिभास्कराभ्यां युक्तं रि-
पूणां चलितः स्वदेशात् ॥ रविर्गुरुर्वा चरराशिलग्ने वाच्यं रिपोरागमनं सुधीभिः ॥ ६८ ॥
॥ अथ युद्धं भविष्यति न वा प्रश्नः ॥ क्रूरस्ततस्थे लवलुशत्रुसंघाः युद्धं भवेन्नेति तिलयोर्हि
दृष्टे लग्नाधिनाथो व्ययगश्च लग्नं पापाश्रितं पापनिरीक्षितं वा ॥ ६९ ॥ युद्धं तदा स्यात्
तुलं तयोश्च लग्नास्तयोर्नाथयुतोच दीर्घं ॥ मंदे च वक्रे रिपुसद्म याते युद्धं रिपूणां
गणकैर्निवेद्यं ॥ ७० ॥ क्रूरे विलग्नोपगते तृतीये चंद्रास्तजरत्निग्मकरे चतुर्थे युद्धं
भवस्येवमहीपतीनां पौरेरन्न यस्तत्र विनाशमेति ॥ ७१ ॥ मनुष्यराशावुदये वरस्थैः

31

१६

ऋक्षे रवन्नये यदि खेचरेंद्रैः॥ स्याद्याधिभूपस्य तदा विनाशः सोम्यग्रहश्चैव सुतंगतिसि
द्धिं॥ ७२॥ शुक्लादिति थ्योगतवासरादयोनं दैर्युक्ता राम री माजितास्युः॥ स्त्रकावन्तेषे
सुरराजलोके स्यान्नारदो मर्त्यगलोहितीये॥ त्रिशोषके भोगिपुरे निविष्टतत्रैव सुंदरख
लु यत्र संस्थः॥ ७३॥ अथ जयपराजयप्रश्नः॥ लग्नेथवा द्यूनगृहे खभावे सोम्यायदि
स्युर्विजयः पुरः स्यात्॥ इंभोलिभृन्मंत्रिसितेंदुपुत्राः धर्मे थ स्त्रयीव विज्ञो भयाय॥ ७४
मकुजे योलमगेतरखले स्याद्यूने खले शत्रुजयो निबद्धः॥ लग्नाधिपे द्यूनगते च या
यी न बध्यते पौरपतिर्विलोमात्॥ ७५॥ तृतीयभावाङ्सभेषु पौरा स्युर्यायिनो धर्मग
हन्नथैव॥ शुभं शुभैर्वा च्यमितोर्वा नेशपुरस्थं च भवास्तपापाः॥ ७६॥ लग्नेशुभा मर्त्यभ
गाव्ययायभावे पि कुर्वति च संधिमत्र॥ छिद्रातर्यदि पापखेटैर्वैरं द्विरोधं बहुधान्यपाणां
॥ ७७॥ केंद्रे शुभाः सौम्यदृशोन्रभस्थाः संपादयंतीह मिथः सुसंधिः॥ त्रिनेत्रपापाः ख

१६

प्र॰भै॰

स्तुपापदृष्टाः फलं विलोमादिह भावनीयं॥७८॥ विवादकेत्राच्चुलतो मृतोच सक्रू
रकेन्द्राच्छितयोनथान॥ यावंति सौम्यग्रहसंस्थभासु लग्नेंदुमध्यस्तु वनं विनाशः
॥७९॥ अथमृगयाप्रश्नः॥ देवज्ञमुखः क्षितिपालपृष्टो मे सत्यदा मृगया भवेद्वी
॥ यदा कुयोगानितरां कुयोगास्तदादिशेद्भुमिपतेश्चलब्धिः॥८०॥ द्यूनाधिना
थस्तनुनाथयुक्तो यदा तदास्यान्मृगयोपलब्धिः॥ स्यातामुभौ केंद्रगतौ च यो
गान्नाप्तिर्वियोगात्खलु पृष्टकस्य॥८१॥ माहे परे सौम्यो च यदा बली नो तस्या न वा
प्तिस्तनुगाः शुभाश्चेत्॥ प्राप्तिर्जलेभे जलजप्रजानां नो चेन्नदानीरसमीपतो
वा॥८२॥ चंद्रदर्शो वाप्यच भागुभानि ऋक्षालिमध्ये खलु संयुतानि॥ तावन्मि
तः प्राणिसमूहलाभः शुभेन युक्ता निपलायनं स्यात्॥८३॥ यो वासरो यद्

७

वसेतएवनक्षत्रयुक्तो निजतादिनश्च ससबशेषांकमिता निमित्तज्ञैर्यानि
सत्वा निमहीमल्लाभे ॥ ८४ ॥ अथ वेष्टितदुर्गभंगप्रश्नः ॥ द्वितीयरिःफे चरबला
ग्नदुर्गं तदा वेष्टितं वाच्यमथोसलोस्य ॥ आयेथवापापखगाभयंस्यात्लेंद्रायगा
श्चेद्रिपुभिर्गृहीतं ॥ ८५ ॥ खलाः खगाः केंद्रगता यदि स्युः दुर्गः परेषां स्वयमे
वयाति ॥ पापाश्च मूर्तेश्च यदंतरालगतेस्तु भागैः समकैर्दिनैः स्यात् ॥ ८६ ॥
सिंहोदये तीव्रकरेण दृष्टे पापैर्विहीने गुरुसंयुते च दुर्गेश्वरः शत्रुबलं च वी
र्यान्निर्जित्य राज्यं सुचिरं करोति ॥ ८७ ॥ क्रूरस्यहोमूर्तिगतो हि दुर्गभंगो न हि
स्याबलीविशेषात् ॥ लग्नस्थितो राहुकुजौ यदि स्तशाको हि भंगेन हि कुर्तुभी
शः ॥ ८८ ॥ वारेणयुक्तो तिथिराशियुक्ता नक्षत्रयुक्ता वसुभिर्विभक्ताः आयातिक

७

प्र॰मे॰

र्गप्रतिप्रतिचेत्क्रूरोषेष्विपंचषट्केषु वियत्स्वकूपाः ॥८९॥ त्रिभिन्नघ्रं स्याज्जलराशि
शेषेस्वकीयसैन्यस्य पलायनं तु॥ दुर्गेनिबंधं स्वरत्नोपकेस्याद्दशावक्रोषेतु गृहीतमि
व॥९०॥ अथ परदुर्गमाप्तिप्रश्नः॥ लग्नाधिपे वीर्ययुते खलाढ्ये द्यूनाधिपे हीनबले
था वा स्यात्॥ तदा जयः स्यात्खलु यायिनं च खलात्तरे लग्नगृहस्य कोणे ॥९१॥ स्था
नेषु केंद्राद्यरिवलेषु राज्ञो स्थिरे षु वक्रिण्याधिपो स्थिते चेत्॥ तदात्तु दुर्गोपगता
विसत्त्वो बाह्यस्थलोकाः सबलाः सदैव॥९२॥ अथ समागतकार्यं भाविष्यति वा न
वेति प्रश्नः॥ पश्येद्विलग्नं तु विलग्ननाथः कार्याधिपः कार्यमथागनाथः॥ कार्यं चुका
र्याधिपती विलग्नं तदा भवेत्स्वीयमभीप्सितं च॥९३॥ लग्नेशकार्याधिपती विलग्नं
कार्यस्थितौ वा शुभखेटदृष्टौ तदा शुसिद्धिं भवतीह कार्यमेतत्समस्तं विधुयुक्तदृष्टं

१८

९४॥कार्ये भवरोलग्नपती स्थशाली सिद्धिस्तदीयादिसुखेन लब्ध।चेदन्यथा क्लेश
बलात्समुत्का तथैसराफाचकेंद्रकूलतेपि॥९५॥स्याद्स्वकार्योदयनाथयोगो विनाव
लीया नृपतितादि भावं॥उद्दिष्टसंसिद्धिकरोन्यथान्यत् परस्परं दृष्टिविधौ तु तद्वत्
॥९६॥कार्येशलग्नेश्वरकौ च कार्यस्यालांलदाचेत्कदृकाणगो चेत्॥धान्यात्मजास्तांत
ग्रहारिकानां च द्विर्वेदेत्यात्र विनिश्चयेन॥९७॥वाचामधीशेंदुविलग्ननाथकार्याधि
पाश्चेत्सुगपञ्चभावं।न क्रूरदृष्टं शुभलोकितं वा कार्यस्य सिद्धिं प्रवदेत्स्फुटां च॥९८॥
॥अथ बंधमोक्षप्रश्नः॥स्याउद्दिष्टयोगे निगडाद्विमोक्षः शुभे निवेष्टो नितरां च बंधः॥
लग्नाधिपो लग्नगते भवेद्वा चापो क्लिमेतस्यपतिर्यदा वा॥९९॥अंत्याधिपश्चांत्यगतो
थवास्यात् योगत्रयं चंद्रयुतं च दृष्टं।न केंद्रपः केंद्रपतिर्यदा वास्यो द्वंधमोक्षो नितरां

१८

प्र॰मे॰

निवेद्यः ॥२००॥ जायागृहं चेच्छोभन वीक्षितं वा तस्याधिपस्यान वमे सुहृद्भे शुभेक्षि
तेवा नरेतरस्य मुक्तिः पुंसो भवेद्बंधनतो निवेद्यः ॥२०१॥ लग्नेथवाद्यूनगृहे खलस्थे
रंध्रे स्थिते वाव्ययगः खमार्गः ॥ तदा निवेद्यः खलु बंधमोक्षः श्री पृच्छतां ज्ञानवरै
र्विचार्यः ॥२॥ अथ लोकापवाद प्रश्नः ॥ लोकापवादः किमु सत्य एषो सत्योथवा तेन
विचार्यतां सः ॥ केंद्रेगणे वालिमगुः शुभाढ्योस स्यात्तु वार्त्ता खलयुक् मृषा सा ॥३॥ पापे
न युक्ते मरणस्य वा त्रपापांतरे सौ खलबंधनाख्यो ॥ असंगतस्यान्न हि तो भवेनावा
लग्नाधिनाथो यदि वा हिमांशुः ॥४॥ अथ शत्रुपदत्याग प्रश्नः ॥ लग्नेशलाभाधिपयोः स्वम
ध्ये यदा हिमांशुः स्थिरभे चरस्थो ॥ क्ष्मापालतस्याद्धृ वित्तलाभो ह्यंगेयदा लग्नपति
र्विनोपाल ॥५॥ केंद्रारव्यभावेषु निविश्यमाना यदा निजोच्चे चानिविश्यमानः ॥ वि
श्वंभराधीशसपीपतोवाप्नुर्णं धनाप्तिर्बहुमानपूर्वा ॥६॥ उकुलपुरोहितोनोय

दाखलखेटेनयुतोनिरीक्षितः॥अथवाखलदृक्खनिचगेनधनांत्रान्त्यपरस्त
१६ दोदितः॥७॥अथतन्मेलनप्रश्ने॥ द्यूनाधिपोकेंद्रगतोवलाढ्योग्रहेतदामीलतितस्यभू
पः॥ केंद्राद्द्वितीयेभवनेयदासौस्वकेतेनेतिष्ठतिचांतिकेन॥८॥ केंद्रात्तृतीयेचवसएव
यातस्तस्तमवेलुनचिदेवनास्य॥ सचेन्नदान्यस्यगृहेचसंस्थोमार्गेथवाकुत्रचिदे
देवभूपः॥९॥ अथनगरप्रवेशात्फलमरत्नोतिवानतत्रप्रश्ने॥ धनाधिनाथोयदि
लग्नगोवाधनस्थितोवा दशमस्थितोवा॥ तृतीयगोवानवमे[illegible]ह्नेवोकार्यंशुभं
ष्टछतिष्टछकस्य॥१०॥ हिमांशुवित्ताधिपलग्ननाथाः केंद्रस्थितास्तेखलवर्गेभ
नावा स्याद्धोभनैःसंयुतवीक्षितास्तेश्रेष्टफलंपापखगेविलोमं॥११॥ लग्नाधि
नाथेशुभसंयुतेवाचतुर्थगेस्याद्गृहवानथातः॥ जायागृहेपापयुतेचदृष्टेमहार
सुरूः स्वलतवरावं॥१२॥ अथविवाहेकन्यालाभप्रश्ने॥ जीवार्कसौम्यास्त्रिसुतास्त १६

प्र॰भे॰

लाभे हिषट्सु दृष्टः सितगुः स्थितश्चेत् ॥ विवाहलग्नेषः प्रकरोति तूर्णं केंद्रत्रिकोणो-
पगतः शुभश्चेत् ॥१३॥ आयस्थिते तीव्रकरे स्वतुंगे मूर्तौ शशांके परिपूर्णदेहे ॥ सौम्यं-
वरस्थेषु भगास्तु रम्या संप्राप्यते स्त्री बहुपुत्रपौत्रा ॥१४॥ स्थिरस्थिते चंद्रसुते भृगूजे
लग्ने गुरौ सौम्ययुते च सूर्ये ॥ लाभे च दुश्चिक्यगतेऽर्कसूनौ प्राप्नोति कन्यां सरसां सु-
शीलां ॥१५॥ चंद्रांगयोः सप्तमभावगो चेद्वा मूर्तिनाथो महिलाभिकर्त्ता ॥ मृगांकशुक्रौ
स्वमूर्तिधीस्थौ वधूदेष्टनवांशके वा ॥१६॥ मूर्तौ सुरेज्ये स्तगते मृगांके बुधेथवा स्वर्क्षग-
ते थ शुक्रे ॥ संप्राप्यते स्त्री भगते तु सूर्ये कन्या नरैः पार्थिववल्लभा च ॥१७॥ लग्नात्तृतीयो य-
दि पंचमो वा कर्मायगो वाप्यथ चंद्रमा स्यात् ॥ शुक्रेण वा शक्रपुरोहितेन दृष्टः सुला-
भः खलु कन्यकायाः ॥१८॥ कन्याप्रदः सप्तमभावलग्नभावायसंस्थो भृगुजः शुभाढ्यः
दातास्त्रियः सप्तमभावराम सुतः स्थितः पूर्णबलो हिमांशुः ॥१९॥ चंद्रे स्मरे देवगु-

२० यो विलग्ने केंद्रे ष्टमे वा शुभवीक्षिते चेन्न॥ प्रष्टा सुरूपां वनितां धनाढ्यां जित्वा रिप शाल
भते सुरूपां॥ २०॥ कर्कोदये सप्तमगे त्रिदशांके चतुष्टये पापविवर्जिते च॥ अवाप्नुते
भूरिधनादियुक्ता नयप्रधाना विजितारिपक्षा॥ २१॥ सितरुचिं हिमगोरथवा सुतं
यदि विलग्नगतं शुभवीक्षितं॥ सुतविलोकितयोर्गुरुचंद्रयो र्वृषवराश्वि कर्कटमेय
दा॥ २२॥ व्ययेश्वरो लग्नगतो गपो सेतस्य विलग्नधः वरलाभमुक्ते॥ पुंलग्नगे युग्मे पुंक्लेद
ष्टे च रेद्रकाणे न्नवांशके च॥ २३॥ प्रश्नाहमग्रं निजजन्मऋक्षं राशे विभक्ते फलम
त्र दोषे॥ एकादशत्रोषे मदनो रिविस्थो। द्वित्रोषके मानवलो गसंस्थः॥ अन्यावत्रोष
बलि ख मसंस्थः स्यान्नमन्मथः प्रश्न हलेन चूलोके॥ २४॥ वैवाहिके कौतुकमाशु वेधं
यत्नैव संस्थोगदितं च तत्र॥ २५॥ अथ श्रीविग्रहो भवतीति वा न वेति प्रश्ने॥ पापग्रहाः शो
पापयुक्ते क्षितेवास्ते। भिः सार्द्धं विग्रहः नीयः॥ पापैर्यदा मन्मथस्थानयाते सौरेवा २०

प्र॰ भै॰

बुस्थानेगेर्वासवाच्यः॥२६॥ उदयेयदिक्षितिसुतंभृगुजःप्रविलोकयेत्समदाकलत्रं
कलयेदथार्कतनयोयदिचेद्युवतेसदासपदिगर्भहतिं॥२७॥ चतुर्थभावेखलखेटयु
क्ते विवाहितास्यात्समहाप्रगल्भा॥ क्रूरग्रहैर्दृष्टयुतेस्तभावेमृतास्तदास्यान्नववामनेत्रा
२८॥ उभौयदासौम्यखगाढ्यदृष्टौ विवाहिताचाथध्वलातथैव॥ उभौयुतौक्रूरखगाढ्य
दृष्टौविवाहिताविध्वतानिपत्नी॥२९॥ लग्नेयदालग्नपतौगतभानुनिर्दोषितास्त्रीचचर
र्क्षगौन्वितौ॥ स्थिरर्क्षगौवापुरुषैश्चदृष्टौसाध्वीभवेत्स्त्रीसुतहीनतास्यात्॥३०॥ अथ
पत्नीरुष्टायास्यतिवनवेति प्रश्नः॥ चतुर्थभावेभृगुपुत्रसंस्थेतरस्माद्विलग्नेहिमगौविन
ष्टे समेतिरुष्टेतिचतस्यवाच्यंशुक्रेपुनर्वक्रगतेस्तुपैति॥३१॥ यदातुशुक्रस्यसमुद्गम
स्थानदानंचायातितवेतिपत्नी॥ द्यूनस्थमंदेचविलग्नगेर्केबुधेनदृष्टेनचयातिरुष्टा॥३२॥
चंद्रोयदापूर्णवपुर्विलग्नेद्यूनेथसंस्थोयदिवीक्षितश्च॥ आयातिरुष्टामहिषीचतस्य

41

॥२१॥

प्रष्टुर्यदानीचगतोनयाति ॥२३॥ अथपुंसोप्रीतिर्भविष्यतवानवेतिप्रश्ने ॥ द्यूनाधिनाथोय
दिलग्नवर्ती प्रियासुभर्तुश्चनिदेशकर्त्री ॥ लग्नाधिपःससमभाववर्तीतदाप्रियायाश्च
निदेशकर्त्ता ॥२४॥ लग्नाधिपोलग्नगतोयदास्यात्जायाधिपोद्यूनगृहेयदेव ॥ द्वौलग्न
संस्थावथससमस्थोप्रम्णोतिरेकःप्रियभार्ययोश्च ॥२५॥ द्विससमायारित्तलीयव
रथंचेद्दंयदापश्यतिस्वमंत्री ॥ भवेच्चवृद्धिःप्रमदासुखानांनित्यंतथाजीवनवल्लभ
स्य ॥२६॥ अथमुद्राप्राप्तिप्रश्ने ॥ द्यूनाधिनाथोरजनीप्रियस्यसूनुर्यदावादशमा
धिपेन ॥ योगेक्षणंवापृथ्वीपतेःस्यान्मुद्रानुपत्रेखलुलेखनेवा ॥२७॥ मेषूरणःस्याधि
पतिःखलेनयुक्तोक्षितोवानहिरुध्रिरस्यः ॥ श्चोच्चस्थितःस्वोच्चखगेनदृष्टोलाभो
विलेखेखलुमुद्रिकायाः ॥२८॥ कन्यातुलानक्रचतुर्थनाथोद्रव्येमृगेन्द्राष्टमभा
वनाथाः ॥ आथांकदुश्चिक्यरसाद्दनाथापरस्परंदृष्टियुतोश्चलस्थाः ॥२९॥ अथ

॥२१॥

प्र॰भे॰

गतालेख प्रश्नः॥ लग्नेथवा लग्नपतौ हिमांशौ पूर्णे शुभेभ्यागत एव लेखः॥ लग्नं स्थि-
रं वा हिमदीधितिर्वा स्थिते तदासादरत रत्नभूपात्॥४१॥ मेषूरणस्वामिवियुक्तदृष्टे चं-
द्रे तनौ स्यात्कपटस्य लेखः॥ चंद्रेलग्नयुक्तेः खलुतस्य दृष्टे योगेथवातत्र दत्तां हि कार्यं
॥४२॥ अथ लेखो यस्मिन्प्रेषितस्तेन मानितो न वा इति प्रश्ने॥ विभावरीनाथविल-
ग्नपतौ योगे क्षणे वा शुभवीक्षिते वा॥ लथैव तस्मात्खलु लिखितेसौ यस्मै गतास्तेन स-
मानितश्च॥४४॥ अथ लेखो नर प्रश्ने॥ शीतांशुशीतांशुसुतौ खगेन शुभे नु युक्तौ प्रवि-
लोकितौ वा यास्यनरं सिद्धिफलतो वदेत्तद्देत द्विसोमाद्विपरीतकं च॥४५॥ अथ लेखग्राहिक-
हाओ यास्यति प्रश्ने॥ चरे विलग्ने शुभखेटयुक्तो विलोकितो वाथ न बंधुभावे॥ मार्गे तदा
याति द्रष्टि खवर्गं स्थिरे चिरेण क्षिभवेनवा स्याल् ४६॥ अथ चोरबल प्रश्ने॥ शुभः
खगो लग्नगतेन तस्य दृष्टिः शुभारे सौम्यरवगस्य दृष्टिः शुभाच सौम्यो न शुभो विलग्ने

43

॥२२॥

योगस्यैवंस्मरद्यूनगत्वं ॥४७॥ लग्नाधिपोदुष्टखगेनहीनोनिरीक्षितः पूर्णदृशान
दावा ॥ उत्पन्ननीत्यानभवेद्वयंचचौरस्यनोचेत्खलुवैपरित्ये ॥४८॥ पातालभोवेयदिरा
त्रिनाथोजायापतीमूर्तिगतः पुरस्थः ॥ चौरेनिवेशानगृहीतलसकालद्रव्यंविलोमात्
कदाचिदेतत् ॥४९॥ द्यूनंसपापेनविलग्नपेननिरीक्षितंचेद्दिनपोबलीयान् ॥ नानें
उचंद्रोबलिनौचतत्रप्रेस्यक्षतोवस्तुदृशाचतेन ॥५०॥ अथनष्टधनलाभप्रश्नं
॥ लग्नाधिपेद्यूनगतेविलग्नेजायाधिपेनष्टधनस्यलाभः ॥ लग्नस्थितेकैरत्तमितेरा
त्रांकेनलभ्यतेतद्द्रविणंविनष्टं ॥५१॥ संपूर्णकामोबलवान्हिमांशुलग्नेचराराश्या
न्निनवाष्टपणं ॥ भावानधीत्तौर्यदृवी ॥ क्षितोवानष्टस्यलाभोगदितः पुराणैः ॥५२॥ न
ष्टार्थदातामरहृज्यदृष्टोसोरागतः पूर्णविधुः सितेन ॥ आयेशुभोवाथसितेथचंद्रा
त् १० म्लछेतुनाग ५ वर्षिवंसपूर्णः ॥५३॥ केंद्रेरत्तपः तस्करलोत्रचैवदृष्टोतुलग्नास

॥२२॥

प्र॰भे॰

पयोर्नृपेस्वं॥ चंद्रास्तपे चौरधृतिश्चमोदको चंद्राढ्यदृष्टं तु तद्दासिरंग ॥५४॥
लग्नेस्तपोयद्युतिनष्टवित्तं सपापचंद्रेपितलोपिनष्टं॥ लग्नेश्वरो नष्टपतिर्मदेत्राश्चो
रोर्कचंद्रोगतवित्तपो च ॥५५॥ लग्नेसहोस्यदत्रामेतनुजे धर्मश्रियायां धनभेचलो
भे॥ खेटाः शुभाः स्तत्रबलाढ्यलब्धिः कोणष्टकेंद्रायविहीनपापैः॥५६॥ बाहुल्य
केस्थोर्यकषड्कवर्गेस्तेभे॥ क्षितेस्वामिहृतं चनष्टं॥ लग्नात्तृतीये सहजे भवे वासौम्यः
करोत्यशुचिनष्टलब्धिः॥५७॥ जामित्रलग्नस्य गदेश्चपापो सौम्यग्रहैः केंद्रनवा
त्मजस्थैः॥ द्रतस्य लाभः स्वधनस्य नष्टः द्रव्यस्य चार्द्धं भवति हलाभः॥५८॥ रंध्रांत्यजा
यापतयोः र्विनष्टाः प्रष्टुर्न लाभो द्रविणस्य चौरात्॥ द्रव्यस्यरंध्राधिपयोर्द्वयोर्वा क
र्मेत्रालग्नेश्वरयोसुदृष्टिः॥५९॥ क्ष्मापालकस्तद्द्रविणं गृहीत्वा चौरोनिबध्नातिस

45

घः ॥ कर्मेशलग्नाधिपयोश्च योगोथवा सुहृद्दृष्टोबलस्य भूपः ॥ ६० घनाधिनाथे प्रमदा
गृहस्थे वामाक्षिखेटेन निरीक्षिते च ॥ चौरांगना स्याच्च ततः पुमांश्च चौरो निवेशे स्मर
पेन युक्ते ॥ ६१ ॥ मेषे द्विजो वा वृषभे महीपो वैश्योस्तु युग्मे द्विभवस्य कर्के मृगाधिपे स्वा
मिहत्या कुमार्यामाखुरस्तु सिंहे नतु जरस्तुलायां ॥ ६२ ॥ स्याद्वृश्चिके थारचानः स्वपत्नी
चापे धनक्षेथ विरांगवरिष्टा ॥ आखुरस्तु कुंभे धरणी च मीने चौरोत्र वेद्यो गणकैश्च बु
ध्या ॥ ६३ ॥ अजे द्विवर्णं च सवर्णमानाद्यं वृषे त्रिवर्णं च कवर्णमाद्यं ॥ युग्मे च लकर्के च पव
र्णमाद्यं सिंहे त्रिवर्णं च नवर्णमाद्यं ॥ ६४ ॥ षष्ठे त्रिवर्णं पकारमाद्यं घटे त्रिवर्णं चक
वर्णमाद्यं ॥ द्विवर्णकं च वृश्चिकमे च घं चापे त्रिवर्णं लवर्णकाद्यं ॥ ६५ ॥ देयाद्द्विवर्णंम
करे च हाद्यं कुंभे त्रिवर्णं च लकारकादि ॥ मीने त्रिवर्णं च वकारकाद्यं लग्नेबला

प्र॰ने॰

द्येत्तु ततः प्रवाच्यं ॥६६॥ ततोजधेनुर्पुद्दल भागेवन्हो युगं कर्कहरी अवाचि ॥ कुमारि
कास्यात्किल नेहृत्याख्ये तुलालिकौ पश्चिमदिग्विभागे ॥६७॥ स्यात्कार्मुकाख्यः
खचरानप्रदेशान नक्रोथकुंभौ धनपालनाख्यो ॥ मीनो हिंशो र्द्दिविलग्नमध्ये योह्य
च भावो बलवांश्च तस्मात् ॥६८॥ पूर्वस्यां पश्चिमायां यदि वदति नरः प्राश्निको वि
दिसि दिक्कार्ये याम्यां च सौम्ये मेव वदति पुनः प्रस्थितं दूरतस्तत् ॥६९॥ राक्षेस्यां रौ
द्रे चैत्राय द्विवहति तदा तन्नते चार्द्धमार्गे वन्हेरम्भेव शाखेषु ईशे वदति गते विछिपा
तालरं प्रे ॥७०॥ रव्यादयो बंधुगृहस्थिताश्चेन्नैरेव हृष्टोद्रुपदाख्यषष्ठस्या ॥ तत्त्वा
भिनो स्यन्नति स्थिताचेत्तस्थानंतु नष्टस्य निवेदनीयं ॥७१॥ चतुष्पथार्कस्य ज
लं विधोश्च कुजस्य दग्धं विदस्तु कोष्ठः ॥ सुरालयं देवगुरोः कवेश्च गोष्ठंत्र रा

॥२४॥

नेबाह्यमहीचराहेः ॥७२॥स्याद्धर्मभेकः सोमसुतोमहीज्ञोयुवाचमध्योशनिभार्ग
वोस्तः ॥ मार्तंडदेवेड्यतमोर्कजाता स्तेबाविचिंसास्थविराविधिज्ञः ॥७३॥लग्ने
स्थिरारवे।स्थिरभागगेचवर्गोत्तमेवाद्रविणंस्वकीये ॥ नीतानिवेद्यंविबुधैस्त
द्वस्थानेचतस्मिन्नविपरीतकेन्यत ॥७४॥रवौदृष्टेतुतनोग्रहस्थेचकस्यदृ
ष्टोप्रतिवेत्रीमत्यौः ॥ दृष्ट्याविहीनेकिलबाह्यगामीतोह्यंगसंस्थोपुरबाह्य
संस्थः ॥७५॥ लग्नांबुकामंगेचाद्वहापिपश्यत्लावप्यसौलोकगतःप्रसिद्धि
मदाधिमोन्मैसहजेचचन्द्रसस्कवेद्यंविबुधैःसदैव ॥७६॥ स्थानेचतस्मिन्न
विपरीतकेन्यत्चरेत्येर्हग्रहेसमीपेग्रहेबहिःसमप्रनिर्भरस्थमत्रंगस्थितोग्र
लगःप्रसिद्धः ॥७७॥धर्मस्थितेर्कजनकेःशांतांशौमातासितेस्थात्रविजस्वभेलः
मित्रंबुधेजीवइलप्रधानोभौमेसुतोसहजोन्यः ॥७८॥ आद्येचमध्येचरमेक्र

॥२४॥

॥प्र॰भै॰॥

मेलग्नेक्षणे कोलभगते निवेद्यं ॥ द्वारे गृहांते गृहपृष्ठभागे द्रव्यं गतं तिष्ठति चो
धनीयं ॥ ७९ ॥ दिक्स्वामिभिः केंद्रगतैः ककुपूस्याद्वालग्नराशेः स्थितजा ककुपू
च ॥ आद्या १।४।७।४ रसा ६।८।९ लग्न नवांशाद्दशस्युर्योजनानी हृगतस्याद्वसुः
॥ ८० ॥ तिथिः सवारा नवसंयुता च युगा ४ सशेषे खलु पूर्वतः स्यात् ॥ काष्ठा तु चौ
रस्य विनिर्गमे तु भव्यं सदा भैरववाक्यमेतत् ॥ ८१ ॥ शून्ये पूर्वदिशो ज्ञेया चैके
यमदिशा भवेत् ॥ वरुणस्य दिशा नैऋते तृतीये धनपस्य च ॥ ८२ ॥ अथ पतितध
न प्रश्नः ॥ चेन्नाक्षेत्ररवेर्मो हिबुकादथ स्थवा जीतरवेर्मो पतितं धनं च ॥ संलभ्यते
चाथ विनष्टरश्मिश्चंज्ञो यद्वालयनिरीक्षणान्न ॥ ८३ ॥ अथ नष्टभृत्य प्रश्नः ॥
घुनेंगपश्चेद्दिह नष्टभृसो लाभेथ लग्नेस्तपतिर्यदासौ ॥ भृत्यः स्वयं जोतिरव

49

लाद्यमंगंघूनंतथाप्राप्तिरिति क्रमाच्च ॥८४॥ अथ पुत्रप्राप्ति प्रश्ने ॥ स्वभावसं
स्थाः पुरुषाख्येलग्नेन्निरीक्षितास्ते विधुभार्गवाभ्यां ॥ पुत्रस्य लाभो युवतिग्रहाश्चेत्
कन्या सरूपान्त्ववरस्य जन्या ॥८५॥ सुतस्य भावे यदि पुंग्रहैश्चेद्युक्तेक्षितेस्यात्तन
योथकन्या ॥ स्त्रीखेचरैर्दृष्टयुतेथ खंडखेटाद्वयदृष्टेतनयोत्र खंडः ॥८६॥ सुता
धिपे लग्नगते च लग्नपे सुतेप्रभूते सुसुतं गुरूदरी ॥ सुतेश्वरे लग्नगते च लग्नपे
नीतां शुभयुक्तेऽम्बुजारवीक्षिते ॥८७॥ लोकर्कतौल्यंगगतो सितेंदुताभ्यां च दृष्टस्व
लु कन्यकास्ति ॥ चरस्थिरद्व्यंगगताः शुभाश्च ह्यपरस्परं सुगमस्वलोस्तदं हं ॥८८॥
ओजर्क्षपुंभागविलग्नरवींदुजीवा सुतमन्यथान्ये ॥ लग्नात्स्वजेसो नरभे च पुत्रस्त्रीभे
स्त्रियं चौजभयोरिरंगात् ॥८९॥ एकैकदृष्ट्यारविपूर्वखेटे सुतस्थिते पुंखचरानु
याते ॥ अपत्यसंख्याकथितानुतत्तैः पुंस्त्रीविचारादथ लग्नपोपि ॥९०॥ सौम्ये क्षितो

प्र॰ मे॰

मूर्तिपतिः सुतेनो क्रूरे क्षितो वा सहितोस्तयेन ॥ वासंततिः पृच्छकवर्यलग्नं देवलवैर्यैः
युद्धिभावचिंता ९१ ॥ अथ वामाक्षिस्वयप्रश्नो ॥ वामाक्षी यदिभत्स सद्म निगता पृच्छेन्नरा
तत्रैसा चाता तद्गृहे यदा तु गणकं तत्रोडवे नाम च तद्गलावलिताडिताः क्षितिधरास्ति
व्यर्क्षवारैर्युता नागा स्ता विषमे सुतस्तव विषमे कन्या स्वत्रोषे च खं ९२ पंक्तिः प्रश्नाक्षरा
णांगगनक्रूर २०० हतारवाग्नि २० युक्ता महीद्दे भक्ता त्रोषे सुतस्या द्दिनमणि पृथ्वीपुत्रे देवेन्य
तुल्यः कंन्याप्राप्ति श्चेदैत्याधिपगुरुगृहेमगुस्तस्त मेवा च खंडो मंदज्ञाभ्यां समेरव्या स्फुट
मिदमधुना भैरवोक्तः सुसेव्य ९३ कोलाभिधानं रसपावकाठ्यं तदंतिकस्थानगर्भस्तु
स्येः अंकैसुतं पर्वतभाजितं च तच्छेषफलं ना विषमे समे स्त्री ९४ ॥ अथ प्रसूतिप्रश्ने ॥ त
न्वोरव्य भाघतमे गृहेस्याच्छुक्रस्तु मासो विगतस्त्वतावान् वालग्नभागाः खलु यन्मि
तास्युस्त एव मासा विगला निरुक्ताः ९५ पंचाननस्थो द्विजराजपुत्रो कुंभस्थितो

२६

दानवराजपूज्यः ॥ चंद्रोथवालभगतः क्षपांशुर्ज्ञानानसूतिर्गरलैर्निवेद्यं ॥ ९६ ॥ ननी
चगो दुष्टखगेन विद्धो नास्तंगतः खेटखलांतरस्थः ॥ सुताधिपः स्वस्यगृहे यदासौ वि
लोकयत्यो खलु गर्भमोक्षः ॥ ९७ ॥ सुतार्चितपुत्रतपस्तनुस्थे स्वभावनागर्भहलागरिलन
त्रं ॥ लग्नेशपुत्रेश्वरमृत्थनाथो चेद्दृष्टो रातानाहनिरीक्षराफात ॥ ९८ ॥ यस्मिन्विलग्नाधि
पपुत्रनाथयोगो यथा मासितदेवगर्भः ॥ सुतस्य भावे यदि नौ विशेषात् कुहेंदुसंयु
ते विलोकिते च ॥ ९९ ॥ यस्मिन्गृहे शीतकरे निविष्टे तस्मात्स्वमुच्चं यदि वा सुहृद्भं वाप्य
स्वगेहं च तदा निवेद्य आयाति चंद्रः किल गर्भमोक्षः ॥ २०० ॥ गर्भो यदा पापखगैर्नवी
क्ष्यो न चेक्ष्यते नत्वतिनायदा वा ॥ तदा दिवो कालविनाशहेतुः सौम्येन दाशीर्घनि
वेशनं च ॥ २०१ ॥ चेद्रथवा गर्भगृहे सपापगृहे विनष्टे स्यथवा विदृष्टे ॥ सः स्यात्स्वभ
र्तुर्न चेच्छुभौ वा स्वस्वामिनि मिश्रगते च मिश्रं ॥ २ ॥ अथ विद्याप्राप्तिप्रश्नः ॥ विद्या

२६

प्र॰मे॰

ग्रहैश्चंद्रबुधेज्यशुक्रैः युक्तेक्षितं वास्वनयोः शोकेवा ॥१॥ भावा यदास्युः पतिदृष्टयुक्ता निजानवां
शास्खचरैः सुविघ्ना ॥२॥ प्रश्नार्क्षयुक्तजन्मभमंगहमन्त्रे शून्येक्रदोषेद्विपंचवेदे ॥ अधःष्ठिथ्यां
क्रूरामदोषे यत्रास्तिवाणी किल तत्र विघ्ना ॥३॥ विघ्नाग्रहे क्रूरखगेन युक्ते स्वस्वामिनानष्टत्रा
रीरकेन ॥ चंद्रेणवानैव विलोकिते च विघ्ना त्रिभूनानतरो निविघ्ना ॥४॥ अथ ग्रहगमनादि
॥प्रश्ने॥ स्थाने चतुर्थे पति सौम्यमित्र न भोगतैर्युक्ते विलोकिते चेन्न ॥ स्थिरलग्ने प्रष्टुर्ज
नस्य वाच्या सुहृद्गृहादेः स्वसुखस्य नित्यं ॥५॥ योगः सदंत ३२ स्तिथिवारयुक्तो भानागजा
प्तिः फलमत्र शेषे ॥ क्रूरामखट्समसमितेग्रहेत्वां छिद्वेदबाणाष्टमिते ग्रहे चेत् ॥६॥ अथ गम
न प्रश्ने ॥ वामारभावे यदि राशिनाथो मार्गाधिपो मार्गगतः शुभोदयः ॥ हृते तदा मार्गगतं
मनुष्यं विपर्ययान्नस्य विपर्ययत्वं ॥७॥ चतुर्थभावे खलु यत्र तस्मान्नावन्मिता मासग
णान्विदुस्ते ॥ तथैव याता यदि सैव याता पंथो निवेद्यो श्व विलोकनाद्वा ॥८॥ लग्ने चरे

53

३७

तल्लुवके चतुर्थे विधुः खवे रेमो पगते निवेद्यः ॥ मार्गाधिपो रात्रिपरार्द्धभागे ग्य वा स्थितो मार्ग
गतं चव चिह्नं ॥ ९ ॥ यदात्र चंद्रो निधनाख्य भावे स्थितः शुभैः कंटकभावयातैः ॥ तदासपांथो
द्रुविलग्नहीच्चा चायाति पापैः यदि दुःखयुक्ता ॥ १० ॥ स्थिरे विलग्ने स्थिर रात्रि चंद्रे स्थिरेंत्र
दृष्टे न तदा निवृत्तिः ॥ द्यूंगे यदा लग्नसमागतेस्या त्तत्रैव याते यदि वा नु भानौ ॥ ११ ॥ तस्त्वामि
ना पुन्न विलोकिते वा मिश्रं फलं स्याच्च गमनं निवृत्तिः ॥ १२ ॥ चतुर्थ भावो गगनाख्य भावः सौ
म्यग्रहैर्युक्तनिरीक्षितो वा ॥ १२ ॥ आयात्यसौ मार्गचरो यदातो क्रूराढ्य दृष्टौ नहि चागमः स्यात्
सौम्यग्रहो निरगतः स्वभावात् पुत्रस्तथाये किल यत्र काले ॥ चंद्रे क्षितः क्रूरदृशा विहीनः
श्चायाति मर्त्योऽपि विदेशगातो द्रीलु ॥ १३ ॥ स्थितः समयोन्नमवीर्ययुक्तो विलग्नतो वेव्रमनिय
त्र खेटाः ॥ तत्तुल्य संख्याप्रमिते र्निवृत्तिः क्रमात्प्रयातुर्नियमेन मासैः ॥ १४ ॥ वक्रत्वमेति
स्मरराशिनाथो यदा निवृत्तेः समयं ददाति ॥ चरे भवेदेककुगुणं द्विनिघ्नं म्यग्रं स्थि

३७

प्र॰मे॰

रध्रांगकयोर्मुनींद्राः ॥१५॥ पापेक्षिते ष्टष्टरसमुङ्गमें गेन्यान्येर्गतस्याशुविनाशबंधाः
शुभैर्नदृष्टाअशुभास्तृतीयेस्थानांतरं चैवगताश्चयाताः ॥१६॥ पापारिपौसौम्यख
गैरदृष्टाः प्रवासिनोमृत्युकराः प्रदिष्टाः केंद्रेषुपापाश्चशुभैरदृष्टाः प्रवासिनरतेसु
रक्षिताश्चचौरैः ॥१७॥ चरात्मस्यप्रमदाव्ययस्य भावस्यपापग्रहदृक्युतस्य ॥ शुभेन
चानेन भवेन्निवृत्तिः प्रवासयातस्य न चान्यथा स्यात् ॥१८॥ मध्येस्वभावस्यच
रात्मकस्यपापग्रहालोकनसंयुतस्य ॥ वाच्यः प्रवासस्त्वशुभेनागुणेन न चान्यथाप्र
ष्टुजनस्यसद्भिः ॥१९॥ विलग्नात्तधीस्थैः सखेचरैर्नभोगैः दूरंगतस्यागमनं निवेद्यं ॥
एवंखसंस्थोयदिजीवशुक्रौज्ञारूसंवदेद्दागमनंगतस्य ॥२०॥ केंद्रेगुरौसप्तमे रिपौ
वाकश्चिद्ग्रहः प्रोषितकागमस्यात् ॥ ज्ञशुक्रयोः कोणगयोस्तथैवश्चैकापिचातो
युगपत्र्यपातो ॥२१॥ विलग्नतस्याद्यतमेन भोगस्त्वजारिसंस्यानिहतादिने

२८

न्नाः अलोमिरेलैरिल चागमस्याद्भुहे यदावक्रगेते निवृत्तिः २२ स्वराशौ तु भाद्रेन
ग० हृज्ञत्रोषे स्थितिं च नैव लतोमयाणं मार्गाईयाने स्थिमाधिष्ठक्तिं दिशोद्धं
मस्तुमिलमयातुः २३ पुण्ये खले चेत्खल खेट दृष्टे न चागमः खत्रिगतः शुभस्ये
ल स्यादागमः खेचराखलः त्रानि श्चेन्मेतो खलाख्यमरणं सचंद्राः २४ खचं
द्र १० निघ्नं गतपर्वयुक्तं नामोडुभिर्नाग ८ हृतं च शेषे फलं पुरोक्तं ड्डुनमागमोगे/ग
जे खमुक्तं च रसदेववाक्यं २५ ।अथ नौविचरप्रश्ने।। लग्नं विलग्नाधिपतिः प्रप
श्येत् मस्य च पंचत्वपतिः प्रपश्येत् तदा तु नावो जलमध्यसंस्था मज्यंति नौरेल
मत्तां निवेधं २६ उक्तस्य योगस्य विलोमता चेत्तदा जले मग्नजलानि वेधा घ्रने
चालमेश्वरमस्यनाथा घनेद्वोमध्ये जलसंवेशाः २७ विलग्ननाथः खलुले
मद्राशि छिद्राख्य भावपतिर्जीवचंद्राः स्थितास्सद्दृष्टाय दतुंगमित्रभे संस्थि

२८

प्र॰भै॰

तारसु वणिजः सुलाभः ॥२८॥ नौकाक्रदायास्यति तस्य वाच्यं चंद्रो यदाम्बुगृहं प्रप
श्येत् ॥ वाम्त्सनाथेन यदात्रयोस्तु दातुर्नौकागमनं निवेद्यं ॥२९॥ नौनासचर्मनि
हताः दाराजैः १५ वारर्क्षयुक्तः विहताः हतेच ॥ तत्रास्ति चैकं जलसंनिमग्नानेत्रे
गुलेयास्यति खेचयाता ॥३०॥ अथ वारीप्रतिवादप्रश्नः ॥ यः पृच्छको वै खलु भू
र्तिवनरस्यात्सप्तमे तस्य तिवादिकर्त्ता ॥ लग्नांससवीर्यं खलु खेटयुक्तं तदाथवादिजयो नि
वेद्यः ॥३१॥ स्यात्सप्तमं पापयुतं सवीर्यं जयो भवेत्तस्य विवादिनस्तु ॥३१॥ शुभेषु लग्ना
स्तगे खेले न दृष्टे तयोर्मारणमन्यथास्यात् ॥ लग्ने स्मरे क्रूरखगे विवादश्चिरं तयोर्वाद
युतोजयस्या ॥३१॥ बलाबलाभ्यां तनुसप्तमाभ्यां संधौ हि पूर्वापरकौ खदौस्तः ॥३२॥
॥ अथ रोगज्ञानप्रश्नः ॥ रोगंशरीरं प्राश्च वदंति तज्ज्ञाः प्रष्टुर्वदे खेचरयोगतोत्र शु
क्रान्तोश्व अतिसाररसारो वातात्मिको भारक्क दिसैंहिकेयो २२ अस्टकुरो भोम

57

रविःस्वजीवोक्षयात्स्यकोरोगनिदानहेतुः त्रिदोषहृत्स्यापयुतोमलीनो॥श्विन्नाति
ह्न्त्सौम्यखगःसस्तूर्यैः ३४ सराहुसूर्यैः किलकुष्ठरोगंकफोभवेत्पापयुतोर्कपुत्रः
स्याद्दक्रपित्तंविधुयुक्तसूर्यैस्वजीर्णकंश्लेष्मगदंचसौम्ये ३५ सेंदूरुपापैर्हृयम
ध्यवर्तीस्वहरस्पतिर्यच्छतिसन्निपातं असौगतेमन्सूर्गहेवनीजेलिंगादिसंदृपम
त्ववाच्ये ३६ स्वभेरसमस्तास्थितिभाजिचोक्तंलापंकुजार्कौक्षितिजोत्रमांद्यं वंधु
समंकार्त्तिमितेग्यष्टकौस्त्वूर्यात्मजोवातकफोक्तमेण ३७ दिग्लग्नऋक्षंतिथिवा
रयुक्तंतथाद्यग्निमिउरदृष्टमक्तंबाधानिवेद्याकरदंति २८ शेषात्स्रजोपैत्यतीसम
गुले ७ ३ मराणां रसाब्धि ६ ४ शेषेखलुमूलबाधापंचेक ५ १ शेषेत्रिकदोषजाता
३८ एवंनिरुक्तंमुनिनारदेनतज्ज्ञैरवेनोक्तमदःस्फुटंच॥अथरोमरिष्यतिज्ञा
नतिवा॥श्री॥न्दुग्मचापोपगताश्चपापारत्तेरोगिणोगारोगकरानिरुक्ताः लग्ना

प्र॰भै॰

चरेन्दुस्तु गृहे स्थितश्चेत्पापाश्चतुर्थां ये तु गदस्य नित्यं ४० रोगांतरं याति मृतेनोदितेले
स्थिरे चिरं संस्थितिरत्र तस्य पृच्छादिनात्सप्तमकेंबु४भे च न्मृगांकसूर्यौ विदगदः
खलैर्नो ४१ विलग्नवर्ती द्युमणिर्यदा स्यान्निसीथिनीशो मदनर्क्षसंस्थः रुग्णा
जिनां मृत्युकरो हि योगो महापदः स्युः र्यदि लाभवाच्यं ४२ जायालग्नछिद्रधा
स्थानसंस्थैः सौम्यैः सौम्यालोकितैः खेचरेंद्रैः प्रालेयांशौ रोगषट्६दशा१०य११
त्रि३संस्थो रोगे निर्मिसंपीडितानां शुभं स्यात् ४३ पृष्ठोदये लग्नगते यदा स्युः क्रू
राश्चतुर्थ्यदिलाभभाजः निशाकरे रंध्रगते तदानि रोगार्दितः प्राणिवियोगमे
ति ४४ लग्ने लाभे पंचमे सप्तमर्क्षे राज्ञो धर्मे कर्मभे विक्रमे च सौम्या रोगः स्याच्छुकु
र्युर्निर्बलत्रिं पापाः पुंसः पंचतामानयंति ४५ रिष्टो यदा शुभग्रहावलोकिता शुभंतता
१४ शुभग्रहा

३० त्ररोगिणो मृतिर्भवेद्विलोमतः ॥४६॥ अथरोगीस्वस्थोवानवेतिप्रश्ने ॥ यदात्रषष्ठे
तनुनाथचंद्रौषष्ठेशयुक्तौसगदोन्यथानो ॥ चरोरिपौसंचरतिस्वगेहेस्थिरेयदादुः
खयुतोरित्तसुखः ॥४७॥ चेत्प्रश्नकालेकिलकालशब्दः छायात्तुपादस्यतदाविद
ध्यात् ॥ युक्ताविचंद्रैः १२ र्नगरुच्चशेषेशुभाशुभंतत्रनिवेदयेत ॥४८॥ लाभोनोति
खेदोतिजयोथसौख्यंभुजेः फलंमत्स्यफलंचमत्स्यः ॥ इदंफलयोगिजनेप्रयोज्यंपरा
वारीयंगदितंमतंसत् ॥४९॥ अथसौख्यंभविष्यतिवाप्रश्नः ॥ गतंसुखंह्यादत्राभा
वतोत्रतद्वर्तमानंचविलग्नभावात् भविष्यकंतद्धनभावतोहिवाचंतथादुःखमतोव
भावत् ५० सौम्याढ्यदृष्टंसुखमत्रवेद्यंगतंभविष्यंखलुवर्तमानं क्रूराढ्यदृष्टंनसुखंत
स्मिगतंभविष्यद्वर्तिवर्तमानं ५१ लग्नादिभावाधिपतेश्चयोगोचेज्जिफनाथेनतथाच २०

प्र॰भै॰

दृष्टः ॥ मृतं कमात ष्ठिलि वर्तमानं भविष्यमत्रीसुतदीयसिद्धेः ॥५२॥ मंदान्वितो रात्रि
पतिर्व्ययस्थो देवार्चितो षष्ठगतो विलग्नात् ॥ सौख्यानि चार्थं प्रकरोति शीघ्रं भूपात्तथा
चोरजनाच्च दुष्टात् ॥५३॥ अथ भय प्रश्ने ॥ उत्पन्नभीत्यास वितावि नाशो भवेद्भयं तत्र
नुपो विलग्ने ॥ पश्येन्न दानैव भयं न पश्येद्भयं भवेत्क्रूरयुतो विशेषात् ॥५४॥ दैवेज्यदे
त्येज्यविदो विलग्ने सौख्यं भयं सूर्ययुतो गदश्च ॥ भानौ सुते भौमयुते तुला निःव्याधेस्त
स्तेषुः शिखिराहुयुक्ते ॥५५॥ सूर्ये चंद्रभयं ति क्ष्मापालतो भूसुतः शस्त्रात्कैरवित
शो वितनुते तोयाद्भयं वै भृगोः ॥ स्थाने मंदाकुजाख्य भानिधि सुतः पंचत्वे यातं भ
यं राहुश्चोरसमाजतस्त्व थतथा केतोः फलं निर्दिशेत् ॥५६॥ अथ वृष्टिरभिन
नाप्रश्ने ॥ गो २ कर्क ४ नक्र चय १० ११ १२ तौलि ७ युग्म ३ षड्राशयतोयतान्वन
ज्यांत्ये भृगुस्थ चंद्रौ सजलौ जलर्क्षयातो न्नजीवो विजलाश्च शेषाः ॥५७॥ जलर्क्षसं

३१

स्याः सुजलानभोगास्तराजलस्याईदिनेसुरख्या शुभाख्यभे शुभखगानतोयं
जलर्क्षगाः शुभखगास्त्रमिश्रं ५८ सौम्याः खगाश्चेज्जलराशिसंस्थापक्षोसिते
केंद्रधनत्रिगोर्के चंद्रोथवा लग्नगते जलाख्ये राशौ तदा वर्षणमत्र वाच्यं ५९ लग्नर्क्ष
लभे जलखेटयुक्ते भे मीनवासंयुतवीक्षिते वा सौदामिनीसंयुतवृष्टिरत्र रविस्त्व
मंदेनयुते भवेच्च ६० सितासितौ समभेंदुरव्योस्तावेव लग्नात्सुखरंध्रभे वा
दुश्चिक्यकोणोयुदिवा विलग्नाद्युनागमेता प्रवदंत्सुवृष्टिः ॥६१॥ अथ दुर्भिक्षसुभिक्ष
गमं ॥ चंद्रस्थितौ राहुशनैश्चरौ चेच्चतुर्थभौ वेतु विशेषतो वा लग्नात्शुभं यमत्त
त्रवाच्यं दुर्भिक्षकं दैवविदा कदाचित् ॥६२॥ अमांतराक्रांतविधुः शुभेनयुक्तोक्षितो
वात्र सुभिक्षकरस्यात् ॥ बलाढ्यमंगं शुभनाथयुक्तं दृष्टं सुभिक्षं च शुभ ॥ श्चकेंद्रे ६३
दृष्टं विलग्नं शुभखेचरेण यावद्मितैर्मासगणैः समर्घं ॥ यावत्खलाढ्यं तु महर्घकं स्यो

३१

62.

प्र·भै·

स्कंधादिकस्तेरुरवोत्राहीनः॥ ६४॥ इंदुरतृणानां धनधान्यकोत्राप भृकुजो भूतचपत्रयशु
क्रः॥ प्रभूगुरुस्सस्यचयस्यसौम्यो धान्येषुयेयेद्विदलाप्रदिष्टाः॥ ६५॥ प्रेशुः शनिः क्षुद्रप
दार्थकानां सदाखिलानामथलग्नमेतत्॥ बलाढ्यमेतैभिः शुभखेचरैश्चयुक्ते क्षितेत
द्ध्यमत्रवाच्यं ६६॥ अथ कृषिप्रश्नः॥ लग्नेजलर्क्षेशुभखेचरेंद्राः केंद्रेतथासौम्यविलो
किताश्चेत्॥ उच्चादिसंस्था अथपापखेटाः असंगतास्युः कृषिकर्तुराशिः॥ ६७॥ क्रूराते
नुरस्था कृषिकर्तुरत्र निष्पत्तिरस्यात्क्षितिपालभीतिः॥ चतुर्थभावः खलसंयुतोवा त्यक्तायया
त्तिमहीपभीत्या॥ ६८॥ अस्तेयदापापखगाः शुभाढ्यानोवायुतादृष्टिगताश्चनोवा॥ स्याद
न्नलाभो बहुलोत्रकर्तुर्विलोमतोनैवकदाचिदेव॥ ६९॥ चतुर्थभावेशुभखेचरेंद्राः सर्वे
षुकेंद्रेषुगतायदावा॥ स्याद्धान्यनिष्पत्तिरिहातुलावापापैर्भवेद्धान्यहतिः सदैव॥ ७०

३२

॥ अथ क्रयविक्रयप्रश्ने ॥ विलग्नलग्नाधिपतिस्वमित्रैर्विक्रेतुरिष्टैर्भवतश्च दृष्टै
द्यूनं तथा द्यूनपतिः स्वमित्रदृष्टैः शुभं ग्राहिकमानवस्य ॥ ७१ ॥ लग्नाधिपो द्यूनगतो भवे
द्वा तद्वस्तुकेनैर्थं क्रयकर्तुरत्र ॥ शुभाशुभं तत्र निवेदनीयं स्वपूर्णबुध्या गणकेन स
घः ॥ ७२ ॥ लग्नं यदा पश्यति लग्ननाथो क्रये विधेयो न हि विक्रयोऽत्र ॥ धनश्चरेंदुर्बल
वान्प्रयाते समर्घकं व्ययतो महर्घं ॥ ७३ ॥ लाभेश्वरो लाभगृहं प्रयातो मैत्रैश्च से
व्यैः खचरैश्च दृष्टः ॥ मित्रर्क्षगो वा विबुधैः समग्रं क्रयाणकं साधु विधेयमत्र ॥ ७४ ॥
अथ गौरवप्राप्तिप्रश्नः ॥ गुरुत्वं भवेद्भूतधात्रीपतेर्वा विलग्नाधिपो श्चेह दृष्ट्या सुसि
द्धिः ॥ यदा क्रूरदृष्टस्तदास्याद्विलंबो भवेद्गौरवं निर्दिसेत्पृच्छकस्य ॥ ७५ ॥ आयस्वामी
केंद्रसंस्थोऽथ दृष्टो शुभैः पूर्णं गौरवं तच्च वेद्यं ॥ भावे तस्मिन्नु स्थिरे ते न दृष्टे पूर्णं चार्धं
चास्थिरे मिश्रमिश्रं ॥ ७६ ॥ मंदे क्रूरेपहते भूतारा सुप्रणाशमुपयाति ॥ क्रूरैर्युद्धे स

३२

प्र॰भै॰

शुभेष्वधिकारप्राप्तिरेवं स्यात्॥ ७७॥ अथ निधिप्राप्तिप्रश्ने॥ चतुर्थभावे हिमगुर्बुधो वा
सवीर्यगस्तत्र सितिरंगगो वा॥ सुखप्रदोऽस्त्यत्र निधिस्तु केंद्रे चंद्रामरेज्योतु सुखे सितेज्ये॥ ७८॥
यत्नेन तोलं मन्दैरो निधीनां चंद्रस्तु शुक्रामरपूजितानां॥ एकोऽपि खेटो यदि वेत्र भयातः
स्वपरं यच्छेति वा निधिः॥ ७९॥ एते खगाश्चेन्निधने प्रयातास्तदा भवत्यैन्द्रकवित्र
लाभः॥ यावन्मितायोमचराः सुखेस्युः तावन्मितोसो निधिरत्र वाच्यः॥ ८०॥ सुखेश
लग्नेश्वर भाग्ययुक्तः भाग्येक मन्वांतरे थोदयाढ्यः॥ तद्राशिनाथोक्तदिशि प्रदिष्टः स
चेद्धि न ष्टोदिशि राशिभाजि॥ ८१॥ धनं भूमीमध्येऽस्ति नो वेति दृष्टे विलग्ने शुभसौम्ययुक्ते
तितस्मिन् यद्दिक्क्रूरदृष्टे खनित्वानुनीतं बहु स्वल्पमस्तीति वाच्यं स्वरूपं॥ ८२॥ अथ भोज
नचिंता॥ क्षारं सुधांशोर्मधुरं गुरोः स्यात् शुक्रे भवेत्स्वादुतरं तदामुं॥ तिक्तं खरांशोर्गा
कटुकं महीजि सर्वरसं चंद्रयुते चतुर्थे॥ ८३॥ कषायकं तीक्ष्णमरीचिपुत्रे लग्नोपगे लग्नवि

लोकनाढ्यः॥ तत्काललग्नेतस्यरसोनिवेद्यः सौम्यैरसाढ्यं विरसंत्वसौम्यैः॥८३॥ लग्नेविलोमे
पिंजरातिलधनद्वा विलग्नेस्थिरभेकेवलं॥ द्व्यंगेद्विवारं चरभेत्वदभ्रं युक्तेक्षितेश्चतथैववा
च्यं॥ ८४॥ लग्नाधिपोभोजनदस्तु भोज्यं चतुर्थभावोमदनेबुभुक्षा॥ भोक्तानुभोधीश्वरइत्यनी
पां बलात्तदीयाकिलसिद्धिरत्र॥८५॥ लाभाख्यभावेथविलग्नभावे शुभैर्नखेटेनयुते क्षितेवा
सोद्धकवीज्यो हिबुके भवेच्च सद्भोजनं मानसुवस्त्रयुक्तं॥८६॥ सुभोजनंप्रक्षुमभाग्पिंतस्याद्यदा
विलग्नेसुरपूज्यशुक्रौ॥ कुभोजनंवाच्यमथोत्रमिश्रेमिश्रंचवाच्यंगणकेनसद्यः॥८७॥
राहुश्चसूर्यस्यसुतोविलग्ने रक्तोत्पलाधीत्राविलोकितेथवा॥ नास्तीतिवाच्यंखलुभोज
नंचगतगताभूतमनेनवाच्यं॥८८॥ स्वोच्चेविलग्नेयदिसूर्यपूर्वाः स्युर्भोजनंक्ष्मापतिमंदिरे
वा॥ लग्नेयदास्वामियुतेचदृष्टेतथैवसौम्यैर्निजमंदिरेलतत्॥९०॥ चतुर्थभावेयदिलग्ननाथः
सुभोजनंकुत्रचिदेववाच्यं॥ लग्नादिनाथोयदिमित्रगेहेस्थितस्तन्मित्रस्यगृहेनिवेद्यं॥९१॥ समे

प्र·भै·

थवान्तस्तमे मंदिरस्थे न्द्रा चोरस्तथा तद्रिपुमंदिरे चेत्॥ मित्रैः सपत्नीस्तु समे स्तथैव विलो
कितः स्याद्गणकेन वाच्यः॥ ८१॥ मीनांकभावे तनुनायकः स्याच्छुभैर्यदा संयुतलोकितेवा
स्याद्भोजनं तस्य विवाहगेहे मित्रैः सपत्नै च समैः स तद्वत्॥ ८२॥ अथ भोजनप्रश्नः॥ य
स्मिन्नु लिंगांशुः खलु तद्गृहस्य नाथेन दृष्टः शुभयुक्तदृष्टः॥ सुखेन तद्भोजनमिष्टकाले
स्यादै परिस्थेन विलोमकंगे॥ ८३॥ चंद्रे थमित्रर्क्षगतेथवा चेच्छुभेन दृष्टेप्यथवा युते
च॥ स्याद्भोजनं तस्य तदा निवेद्यं विवाहगेहे न हितं च नास्ति॥ ८४॥ अथ म्लसंकुच भ
विषमतीति प्रश्नः॥ मलुपुंकेंद्रेषु शुभा यदाः स्युः शुभैः खगैः पूर्णदृशा सुदृष्टाः॥ ८५॥ तन
सुतीर्थे मरणं च तस्य विलोमतस्यान्न तिसूर्यजोपि॥ ८५॥ चास्तेषु केंद्रेषु कुजागु सूर्याः स्थि
तास्तदैतिः स्यात् किल निघदेशो॥ न एवं तस्यो यदि पार्श्वभूष्टा पुत्र्यपरे शोत्र विधुः स्थित
श्चेत॥ ८६॥ अथ पंनु क्रिर्भाविपातिवानवेति प्रश्ने॥ धर्माधिपो लग्नपतिः खनाथो यदा

त्वैकत्र गृहे निविष्टा ॥ मुक्तिस्तथा शून्य १० गृहस्थितावास्याद्दसरो मिर्मेघवः सुरे
च ॥ ९७ ॥ यद्यतुले लग्नगृहे निविष्टास्तदा भवेत्पर्वतनाधिपेन ॥ तुल्यस्ततो बंधुगृहे व
नष्टः पद्मासनानाथसमोथ मुक्त्या ॥ ९८ ॥ तेषां मध्ये चैकखेटोरिभावेषु क्रोदृष्टः स्वामि
खेटे न वासे ॥ प्रष्टुर्वांछ्या यातनादुर्गतिस्यात्सौम्यो यातः श्चेदिह प्रायशः स्यात् ९९ ॥
॥ अथ तीर्थयात्राप्रश्नः ॥ लग्नाधिपो धर्मगतोथ धर्मस्वामी तनुस्थः शुभसंयुतो नो ॥
तदा वदेत्प्रष्टुरभीप्सितं च तीर्थे हलाढ्यो प्रतिबंधकोस्तः ॥ १०० ॥ धर्मे बलम्नेः श्प
ती चतुर्थे तदाव्ययः स्याद्द्विजपुंगवेभ्यः ॥ तौ वा स्वभावे यदि शुक्रले तौ निजारिदृष्टौ व
कुधान्ययः स्यात् ॥ १ ॥ सिंहालयकुंभांत्यलिगृहेषु चंद्रो देवेज्यशुक्रैः पथि तस्य वाच्यः प्र
ष्टुः खले वा कलहः खलेन शुक्रोस्त दास्त्वल्पतरस्तथैव ॥ २ ॥ चंद्रोथवा देवगुरुः सु
नेत्राः शुक्रोथ दृष्टः खलसद्मसंस्थः ॥ प्रष्टुर्भवेद्यत्र पुरे निवासो सौम्यस्य योगेन ॥ ३४ ॥
१४ सुखखेले ह्नमार्गे तौ तस्य वाक्यं परस्य शुक्रदृष्टौ हानिर्वदेन्नरस्य नूनं × २ धर्माधिपोरप्रपसंयुतो
खलेन दृष्टः ×

प्र॰भै॰ दसंयुतिर्वा ॥४॥ धर्मे खले चेत्खलखेचरेण दृष्टे तु यात्रा न हितार्थजा स्यात् ॥ विलोम
तो वा विधिर्वेदिनिश्चयात्रा निवेद्यात्र विनिश्चयेन ॥ ॥अथ व्रतग्रहणप्रश्नः॥ इदं व्रतं
विप्रमया कृतं चेद्दृढस्ति सिद्धिः प्रदकं नवेति ॥ धर्मस्थिते सौम्यखगे तनौ चेन्नरस्तु सिद्धिं
प्रवदेत्व्रतस्य ॥ ६ ॥ लग्नाधिनाथः शुभखेटयुक्तो धर्मेन्द्रदृष्टो यदि धर्मसंस्थः ॥ मनोर
थः पूर्णतरस्तदानीं स्याद्दलभाया अथवल्लभस्य ॥ ७ ॥ लग्नेथवा धर्मगृहे धने वा पापास्त
किंचिद्भवतीह सिद्धिः ॥ इथकूइथकूते खलसयुतारेत विशेषतस्यान्न हितस्य सिद्धिः ॥
८ ॥ दीक्षाविधौ प्रश्नकृतिः कृता चेल्लग्नं यदा लग्नपतिः प्रपश्येत् ॥ गुरुश्च तत्कालिभनायको
सौ लग्नेश्वरो वा प्रिययादृशा च ॥ ९ ॥ लग्नं च वाद्वायकराशिपस्या मूर्तौ तु पुण्येश्वरमूर्तिना
थौ पुण्ये च मूर्तीश्वरपुण्यनाथौ तौ वा निजक्षेत्रगतौ च योगः ॥ १० ॥ चत्वार एते कथिता
मुनीन्द्रैः दीक्षाकरा भौमतमोर्द्दिनेशाः ॥ पुण्येन धर्माय विधुः सितज्ञौ धर्मायमरस्थिर

ग्र॰मै॰
३५

धर्मकर्त्ता ॥ ११ ॥ अथ स्वप्नचिंताप्रश्नः ॥ लग्नेथवास्वीयगृहे हि मांद्रे गोलैप्या निवस्तुनि
मलापवन्हिः ॥ चंद्रे बलाढ्ये प्रमदासु रूपाशुभं नथा संगते च रत्नं ॥ १२ ॥ कुजे बलाढ्ये च
नथा निवेधे रत्नं सुवर्णं च सुवर्णयुक्तं ॥ बुधे बलाढ्ये सुहृस्य वार्त्ता वियज्जती वैतुरग
स्यपानं ॥ १३ ॥ गुरौ बलाढ्ये सुरदर्शनं वा बाले न सांक्रमणं सुहृद्भिः ॥ शुक्रे बलाढ्ये
च जलाशयस्य संतारणं वैतुरगस्य यानं ॥ १४ ॥ शनौ बलाढ्ये पृथिवीप्रभंगे चारस्य
नीचे न समागमः स्यात् ॥ स्वप्नं तु मिश्रं प्रवदेच्च मिश्रे स्वस्वामियुक्तं खलु देहजं तत् ॥ १५ ॥
॥ अथ स्वरप्रश्नः ॥ तिथिरत्तजायाद्युदयंतदा ॥ ६ः घरा स्वरः प्रश्नफलं च तत्र ॥ शुक्लस्य घ
स्नस्य घरा नष्टःस्य पत्ला निहत्वा २७ भगुणो धृतानि ॥ १६ ॥ चौषचतुष्टविषयेः ५ स्वरस्या
रेताल्का लिकोतचाफलं वदेत्सः ॥ बालः कुमारस्तरुणस्य वृद्धो मृत्युः स्वराणां च यथा त्रिपं
च ॥ ५ ॥ प्रश्नोपदा लाभहतो च बाले लाभो भवेत्स्वल्पतरस्तदानीं ॥ रोगचरोगः प्रधनेच भं

३५

प्र०भै०

गः प्रयाणकेलानि रिहोत्सवेतत् ॥ १८ ॥ कुमारकस्योदयकेफुल्लानोरोगस्य नाम्नः प्रधनेजय
श्च युवोदयेस्यात्सकलेकसिद्धि वृद्धोदयेसर्वसुखंचवृद्धिः ॥ १९ ॥ मृत्यूदयेमृत्युमुपैतिस
र्वमेवंवदेस्वश्चविधोफलानि ॥ ओजस्वराः स्युः पुरुषाश्चयोषायुग्मस्वरास्युः पुरुषयोषि
दातिः ॥ २० ॥ अथहंसचारः ॥ नाडीतुवामाहिमदीधितेः स्यात्साभास्करीदक्षिणनाडिका
याः ॥ शशांकनाड्यामथवार्कनाड्यामतः समीरेप्रविशोस्यतेति ॥ २१ ॥ शशांकनाडीवहति
पश्चात्तदारवेः स्यात्प्रविशत्यवन्धं ॥ यत्राः प्रवृद्धिकुशलंजयंचनिर्गच्छतिसाफलवेपारिसं
॥ २२ ॥ नाडिकावहतेतापिनीपदानिःसरत्स्पृदरतःसमीरणे ॥ संविशोत्स्पृतहिवैधवीयदा
स्यात्फलंहिसकलंत्वनिष्टकं ॥ २३ ॥ अथवराटिकाप्रश्नः ॥ जयः के १।१।१ कुलेरवे १।२।१
सुहृद्दलैपरे २।१।२ विपत्फेगरे २।२।२ रोगोदुःखं ॥ करेवेगे १।२।३ कलिगे २।३।३ सु
खंमिश्रितंरवे २।२।२ लवैपे ३।२।१ प्रियंश्रीः खगेके ॥ २।१।३ क्रमेण ॥ वराटकेः प

71

॥ ३६ ॥

द्विमितैः ३६ संस्थैः भसं वदेत् उज्ज्वरतान नरेण॥ वाच्यं फलं पृष्टजनं च सम्यमतं मयोक्तं
सहदेववाच्यं॥ २४॥ अथ छिंकाविचारः॥ अथाक्षुताख्यं त्वशकुनं क्रमेण महाप्रभावं परि
भावयामः॥ यदीयतीयस्माच्छकुनाः समस्ता मृगाद्यनाथ्याः द्विजनागनाथाः॥ २५॥ सर्वासु
काष्ठासु विरुद्धभावं काष्ठापरस्त्वं परिभावयामि॥ लाभसुतं वादश्री देवपत्न्यां कुर्याद्दृति
ता हुताशपावकस्य॥ याम्यस्फुटं स्पेतजनाधिपस्य क्षुतं च दुःखं दिशि राक्षसकस्य॥ लक्ष्मी
च कुर्याद्दिशि नैरृतस्य गात्रांश्रुभांतक कुंभी हवायोः॥ २७॥ कुर्याच्चल्ला भं दिशि मत्स्यं
गस्य क्षुतं जयं वै दिशि भूतपस्य॥ वामे च पृष्ठे शुभदं फलं च नृणां दक्षिणे ये फलमत्र चिं
त्यं॥ २८॥ स्थानोपविष्टस्य च था क्षुतं स्यात् हुताशं तं श्लेष्म भवं च यः स्यात्॥ स्थाने जने
वोरायनेत थाद्दौ स्थान स्थितो वो भन मत्रनाते॥ २९॥ अस्त्यर्थनिम्नं क्षुतमत्रवाच्यं तद्
र्भवसाच्छकुना म्रकायाः॥ मद्यस्य कर्तुः प्रमदाजनस्य स्याच्छेर्मिकाया अथर्वनाक्र्याः ३०

॥ ३६ ॥

प्र॰भै॰

विघ्नं भवेद्दासभवं क्षुतं च गवां क्षुतं स्यान्मरणं यनूनं ॥ क्षुतं भवेदन्यचतुष्पदानां शु
भाशुभं यस्य फलं निरुक्तं ॥ २१ ॥ प्रयोजने यत्र कृते पि ज्ञातं क्षुतं क्षणात्तत्र हि निहंत्यवश्यं ॥
कार्यात्क्षुकेनापि मनागपीदं तस्मादुपेक्ष्यं न विचारणेन ॥ २२ ॥ अथांगस्फुरणं ॥ मूर्ध्नि स्फु
रत्स्यात्पृथिव्याश्चाप्तिः स्थानप्रवृत्तिश्च ललाटदेशे ॥ भ्रुवोश्च मध्ये प्रियसंगमाय ना
सा ॥ क्षिमध्ये च सहायलाभः ॥ २३ ॥ दृशोश्च मध्ये स्फुरणेर्थसंपत्सोत्कंठता स्यान्नय
नोर्ध्वदेशे ॥ जयो दृशोधः स्फुरणेन रणः स्यात् ॥ स्त्रियस्तु तिः प्रस्फुरिते च कर्णे ॥ २४ ॥ वा
मेकपोले स्फुरणं भयधामे नरे भीतिर्विनाशनाय ॥ तथाक्षयोः स्फुरणं भवेतांवानासि
कासव्यकवामयोश्च ॥ २५ ॥ स्तामोष्ठयोः संस्फुरणं क्रमेण नीचाईयोः स्त्रीभूजिल
ह्विरिष्टा ॥ सव्यः सपाणे प्रियसंगमाय कपोन्यदोषोद्भविगृहं ना ॥ २६ ॥ कंपरस्तु पृष्ठे स्यप
राजयाय ॥ कपोजयायोरसि मानवानां ॥ पर्श्वप्रकंपे भवति प्रमोदस्तनेप्रकंपे विषयस्य ला

73

राम
७

भाः ॥३७॥ कटिच कंपो बलप्रमोदो नाभिप्रकंपे निजदेशनाशः ॥ स्फिक्कंः प्रकंपे शुभवाहना
वाप्तिवरांगकंपे वरयोषितासिः ॥३८॥ गुह्यप्रकंपे तनयस्य लाभो वस्तिप्रकंपे युवतिप्रवृद्धिः
श्रोणिप्रकंपे किल दोषवान् स्यात् उरुप्रकंपे सुसहायलाभः ॥३९॥ स्याज्जानुकंपे रिपुवैरस
संधिः जंघाप्रकंपेपि बलस्य नाशः ॥ स्थानात्सिरूर्ध्वं चरणस्य पंथा भीलाभो ऽंघ्रितलप्रकंपे
॥४०॥ पुंसां विशेषात् खलु दक्षिणांगे स्त्रीणां वामावयवो विशेषात् ॥ कंपः फलानि प्र
दिशेत्स वक्तुं पा निहंति चोक्तांगविपर्ययेण ॥४१॥ इति श्रीसकलशास्त्रपारगतश्रीविष्णुदेव
ज्ञश्रीसुतश्रीभैरवदेवात्मजसुतगंगाधरविरचिते प्रश्नभैरवे रंः समासः ॥६७॥ श्रीरेणुका भूधर
सन्निधिस्थे हि द्विजकाबोटननामधेये ॥ श्रीपत्तने श्रद्दत रेणुकेयनामा सुकर्मा सकलेवविद्यः
॥४२॥ तदात्मजो भूद्धिधिवेदिवृंदवृंदारकोऽध्यापकवुजन्मा ॥ तत्कर्मधर्मैकसुशर्मभर्मा
गोविंदनामा सकलाभिरामः ॥४३॥ जाताः सत्यसमानधर्मा नारायणो वेदविदां वरेण्यः

सुता

७

प्र. भै.

श्रीवासुदेवो बहुविद्यविद्योगभो महीपार्ज्जितसर्वविद्यः ॥४४॥ श्रीहलहणुनामा च रूजस्त्व
मीषां समस्तशास्त्राम्बवष्टं भजन्मा ॥ इज्याग्रगण्यो बहुपुण्यगण्यः क्षोणीन्द्रवृंदप्रति
वादितांघ्रिः ॥४५॥ जयत्यात्मजस्तस्य विद्यैकधामा सुकर्मा महान्भैरवः श्रीपदाद्यः ॥
स भाभाति भानुर्विशायस्य वेदाग्रजन्मो द्यैंदुकान्ते सुकंदः समन्तात् ॥४६॥ अभूवंस्तस्मा
त्तनयास्त्रिकं तत्रादिमासो गिरिभृत्समाख्यः ॥ गंगाधरोनुभवो द्वितीयो गोविंदको त्रयाव
रजस्तृतीयः ॥४७॥ गंगाधरोसौ किल तातपादप्रसाददृष्टिंगतोधिप्रभावः ॥ पृच्छेषु प्र
बंधो च तः स्वपद्ये स्तेनात्र योगाः कथितानुभावात् ॥४८॥ महीपंचपंचेंदु १५५१ तुल्ये वत्स
के गणे माघमासे दिने भास्करस्य ॥ साम्याभिगंतो सौ शुभः प्रश्नबंधो मनोहारि वृहज्जना
नां सदास्तु ॥४९॥ हर्म्यांशुतर्कै तुल्यानि ६१ संति प्रकरणानि च स्वरामाग ॥ मितश्लोका
६२० देतार्णाः २२ प्रश्नभैरवे ॥५०॥ श्री ॥ इति प्रश्नभैरवे ग्रंथालंकारः ॥ श्रीरस्तु

75

संवत् १८४१ शाके १७०६ वर्षे क्रोधीनामसंवत्सरे उत्तरायणे वसंतऋतौ अधिकचैत्रमासे
कृष्णपक्षे षष्ठ्यां ६ रविवासरे लिखितमिदं पुस्तकं अवधाव्ववार ई स्वरूपनामकं श्रीमच्छं
नैदेवशास्त्रिजेश्रीनृसिंहदेवसूनुना शिवभट्टेन स्वपठनार्थं परोपकारार्थं ॥ छ
प्रश्नभैरवनामाभिधानं पुस्तकं समाप्तमगमत् ॥ श्रीरस्तु ॥ श्रीशुभमस्तु ॥ श्रीः ॥

॥रोहिणीचक्रं॥
॥राशिचक्रं लिख्यते दौ मेष
॥क्रांति मादिकं॥ अथाश्विन्या
॥दिकं तत्र लिख्येन्नक्षत्रमंड
॥लं॥१॥ सिंध्योद्दयेद्दयंदद्यां
॥दन्यत्रैकैकमेवच॥ चत्वारः
॥सागरास्तत्र संध्ययुः श्चाष्ट
॥संख्यया॥२॥ श्टंगाणितत्र
॥चत्वारीनिटान्येथैस्करनानि
॥च॥ तेलिणिपतिनाथचतत्र
॥स्थेयंस्तुमोष्टुने॥३॥ यतोजल
॥मयासाचचंद्रस्यपरमाप्रि
॥या॥ समुद्रस्तुमहावृष्टिर्नटे
॥वृष्टिश्चशोभना॥४॥ पर्वतेखिं
॥दुमात्रस्यात्खंडवृष्टिश्चसं
॥धिषु॥५॥

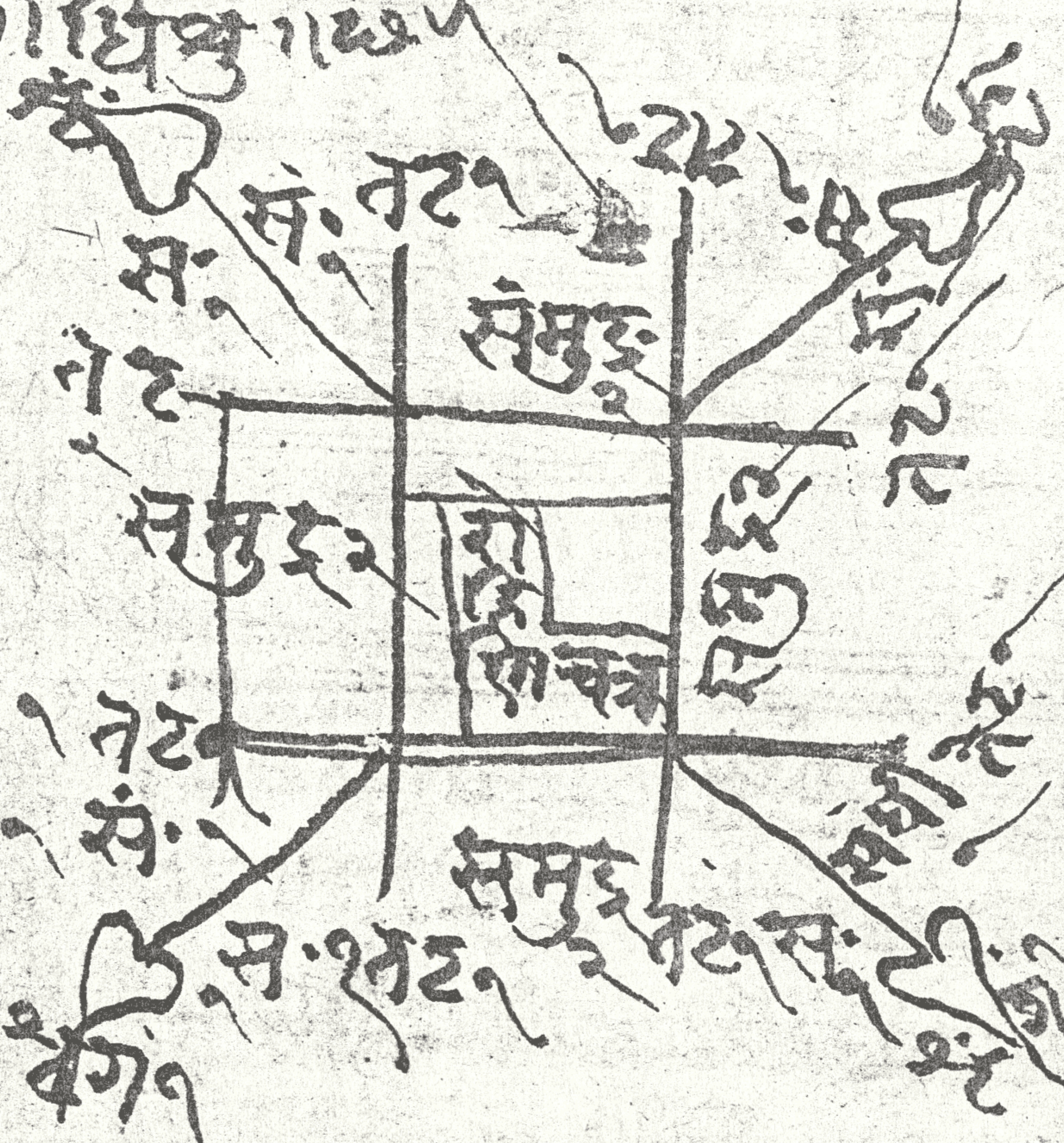
सं: तट
स:
तट
समुद्र
समुद्र
समुद्र
समुद्र
रोहिणीचक्र
तट
सं:
स. १तट
तट सं:

KKSU LIBRARY
RAMTEK
441 106
M-1743
Dist. Nagpur

```
[OrderDescription]
,CREATED=01.10.20 14:51
,TRANSFERRED=2020/10/01 at 15:01:06
,PAGES=77
,TYPE=STD
,NAME=S0003810
,Book Name=M-1743-PRASHAN BHAIRAV
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF
,FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
```

```
FILE19=00000019.TIF
,FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF
,FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
```

```
FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF
,FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF
,FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
```

```
FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF
,FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,
```